

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „GH. ASACHI”

DAN MĂNUCĂ – BIBLIOGRAFIE

**Cătălin
BORDEIANU**

**Catinca
AGACHE**

**Constantin
ACOZMEI**

DAN MĂNUCĂ

Bibliografie

Colaboratori:

Simona **CARP**

Mihaela **HRISCU**

Silvia **PASCARIUC**

Ina **PRODAN**

Diana **SĂLCEANU**

Tehnoredactare și corectură: Constantin **ACOZMEI**

Cuvânt înainte

Ideea unei colecții de carte care să cuprindă cele mai notorii personalități academice ieșene a fost mobilul realizării unor lucrări reprezentative ale Bibliotecii Județene „Gh. Asachi”. „Oameni ai Cetății” este titlul proiectului sub care autorii și-au propus să așeze aceste lucrări. Deschisă cu volumul *Al. Husar. Biobibliografie* (ed. 2003), colecția continuă în acest an, desfășurat sub semnul sărbătoririi a 600 de ani de atestare documentară Iași-Cernăuți, cu încă două apariții editoriale: *Al. Husar în conștiința contemporanilor* (o antologie de texte critice despre autor) și *Dan Mănuță. Biobibliografie*. Credem că inițiativa noastră vine în întâmpinarea nevoii de modele a tinerilor și pentru că modelele noastre se află încă printre noi contemporanii, ne-am gândit să le relevăm în editările instituției. Intenția autorilor este de a concentra în lucrări în de referință noi și noi informații despre nume importante ale culturii ieșene, noi viziuni asupra operei și activității lor.

Volumul *Dan Mănuță. Biobibliografie*, fără a avea pretenția de exhaustivitate, adună tot ceea ce a publicat și s-a scris despre Domnia-Sa, reprezentând gestul instituțional de prețuire a universitarului și cercetătorului ieșean, care cu ani în urmă, în perioada prigoanei comuniste, scos din învățământ, a trecut, pentru scurtă vreme, prin instituția noastră.

Este semnul nostru de normalitate culturală, semnul de recunoaștere și promovare a valorilor ieșene, de aducere aproape de cititor a unui profil uman și științific de înaltă ținută intelectuală, morală și civică.

Nu se putea de altfel ca Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, instituție din viața căreia Profesorul nu a lipsit, mai ales după anii '90, fie în calitate de președinte al Juriului Salonului ieșean, în cea de președinte al consiliului ei științific sau de autor de carte, critic literar, să nu marcheze, prin acest volum, rotunda vârstă împlinită de Domnia-Sa în acest an aniversar al Iașilor.

Cu acribia-i și generozitatea-i arhicunoscute, Profesorul ne-a oferit el însuși mare parte din informațiile necesare, pentru care autorii îi mulțumesc și pe această cale.

Primă lucrare de gen închinată istoricului și criticului literar Dan Mănuță, nu ne îndoim că ea va reprezenta un indispensabil instrument în cercetarea științifică românească.

Autorii

„BUNĂ SAU REA, CRITICA LITERARĂ DE AZI ESTE O CONTINUARE A CRITICII JUNIMISTE”

dialog cu criticul și istoricul literar
DAN MĂNUCĂ

**În condițiile date, ca să scrii critică literară cât de cât onestă,
trebuia să te faci frate cu dracul**

Domnule Dan Mănuță, sînteți un critic și un istoric literar acribios, totdeauna aplicat și la obiect. Care a fost traseul care v-a condus către practicarea, cu obstinație, a istoriei literare?

Dan MĂNUCĂ: De la bun început, trebuie să lămurim lucrurile: eu am făcut dintotdeauna, și fac în continuare, critică literară, adică analiză de text, fie că scriu despre literatura mai veche, precum despre Eminescu, fie că scriu despre literatura mai nouă, precum despre Horasangian. Nu fac și nici nu am făcut vreodată „istorie literară” ca înșiruire factologică. De la un timp, mi-am îndreptat atenția cu deosebire către deslușirea modalităților de evoluție a textului literar românesc pînă la ceea ce, de regulă, numim „literatură contemporană (sau actuală)”. Doi sînt factorii care au determinat acest traseu: circumstanțele și înclinațiile. Altfel spus: împrejurările, să le zic: politico-biografice care m-au constrîns să mă îndrept către acel cîmp al cercetării literaturii unde credeam că nu erau posibile distorsionările. Lucrurile s-au petrecut în felul următor. În literatură, am debutat – este un fel de a zice – în martie 1957, într-o revistă manuscrisă scoasă, în regim de „samizdat”, de cîțiva studenți de la Facultatea de Filologie, Istorie și Filosofie din Iași, intitulată „Cuvîntul nostru”. Aici, mi-a fost „tipărită” (în mod exact: „transcrisă”) un fel de epigramă intitulată *Terține acre*, semnată „Dracula”. În caietele

care au mai apărut, mi-am păstrat pseudonimul (căruia i-am adăugat precizarea „Logofătul”), dar am renunțat la versuri, semnînd numai aprecieri critice la adresa poeziilor inserate de colegii și, mai ales, de colegele mele, tot acolo. Lucru inocent. Dar am iscălit și un pamflet la adresa lui Mihai Beniuc, pe care l-am intitulat *Cretinul uriaș*. L-am republicat, după 1989, atît în „Adevărul literar și artistic” (din 2001), cît și în volumul meu *Literatură și ideologie* (din 2005). Atacul la adresa lui Beniuc nu era defel inocent: despre versurilele dulcege ale colegului de grupă ascuns sub pseudonimul „Emil Petuny” așa numitul „Dracula” putea să scrie oricît de acru. Acest lucru nu îi era însă îngăduit și pe seama lui Beniuc, zeu oficial suprem al epocii. Precizez că, deși „revista” nu era în nici un fel patronată de autoritățile politice bolșevice ale timpului (dacă ar fi fost așa, pamfletul nu ar fi fost cu nici un chip inclus în sumar), acestea știau, cu siguranță, multe lucruri despre existența și conținutul ei. Mi-au dovedit-o consecințele, care nu s-au lăsat așteptate și care m-au marcat ani lungi. În acest timp, am încercat, totuși, să continui ceea ce credeam a fi chemarea mea: critica literară. De pildă, am publicat două ample articole despre *Moromeții* (în „Iașul literar” din 1962). Eram, atunci, profesor de română, biologie și cunoștințe agricole într-un cătun uitat de Dumnezeu, de unde, din cînd în cînd, frămîntînd anevoie noroaietele, ajungeam și în Iași, lăsînd la redacția „Iașului literar” cîte o recenzie. O dată, unul din dirigitorii publicației m-a apucat tovărășește de cot și mi-a spus: „*Noi* (subliniez acest plural) cunoaștem părerea dumitale despre poezia tovarășului Beniuc. Scrie un articol despre această poezie.” Nu mai eram de ieri-de alaltăieri: cam bănuiam ce înseamnă acest „*Noi*”. Pe de altă parte, Alexandru Dima, unul dintre profesorii pe care îl stimam enorm și care m-a ajutat necondiționat de multe ori, încerca să mă aducă în Iași, cercetător la Filiala Academiei. Așa încît – de voie, de nevoie – am scris un articol, dar nu despre „toboșarul vremurilor noi”, ci

despre „poezia de dragoste în creația lui Mihai Beniuc”, apărut, cu acest titlu, în 1962. Pentru mine, a fost o primă concluzie cât se poate de amară: în condițiile date, ca să scrii critică literară cât de cât onestă, trebuia să te faci frate cu dracul. Cu alte cuvinte, după cum i s-a și întâmplat cuiva, astăzi să lauzi o carte, deoarece așa credeai tu de cuviință, iar mâine să o critici sever, pentru că așa ți s-a comandat. În anul 1963, am intrat, prin concurs, la Centrul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor, unde mi s-a repartizat (acesta era termenul epocii) ca temă de cercetare, „aspecte ale poeziei satirice românești contemporane”; am finalizat-o într-un articol apărut în 1963. Vremurile erau însă în curs de schimbare. Lătrătorii bolșevici năpârleau. Prea vizibil. Trebuiau oameni noi. Așa că, în 1965, patru cercetători de la amintitul Centru academic, anume: Leon Volovici, Gabriela Drăgoi, Remus Zăstroiu și subsemnatul, am fost solicitați de conducerea „Iașului literar” să alcătuim o echipă care să susțină o rubrică intitulată *De la o lună la alta*. Am acceptat să scriu despre poezia apărută în periodice. Dar fericirea nu a durat decît un an și ceva. Pe moment, nici unul dintre noi nu a fost cenzurat, în nici un fel. Lăudam pe cine credeam de cuviință și criticam la fel. De pildă, eu i-am lăudat pe Arghezi și Voiculescu și i-am criticat pe Ioan Alexandru și pe Nichita Stănescu. Dar, brusc, fără nici o explicație, totul s-a prăbușit. Nu peste multă vreme, tot un „diriguitor” m-a întrebat cât de bine îl cunoșteam pe Doinaș, de am scris atît de laudativ despre el. Nu-l cunoșteam defel pe Doinaș. Am dedus însă că, fără să vreau, am încălcat, din nou, cine știe ce tabu. A doua învățătură pentru mine: dacă vrei să faci critică de întîmpinare, fii atent că, undeva, sus, există un „dom' pedagog” care, din motive numai de el știute, te arde cu joarda peste degete. Probabil pentru că, astfel, îți aduce aminte că există. Pentru mine, a fost picătura: de atunci, nu am mai făcut critică de întîmpinare decît sporadic. Nu doream să intru într-un joc a cărui diplomație mă plictisea.

În același timp, preocupările de natură academică m-au îndreptat către istoria literară: la institutul de cercetare al Academiei începuse lucrul la *Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900*. Pe deasupra, eram înscris la doctorat și trebuia să îmi finalizez teza.

Istoria literară nu înseamnă factologie, ci, în primul rînd, interpretare de text

Una dintre primele cărți publicate are ca titlu și temă *Scriitori junimiști* (prima ediție în 1971, a doua, în 2005). Junimea și junimiștii rămîn o constantă a preocupărilor dumneavoastră de istorie și critică literară. Care este motivația, ce v-a determinat să vă transformați într-un subiect constant mișcarea literară din jurul Societății „Junimea”?

Motivele au fost numeroase. Întîi, am crezut că, făcînd istorie literară, nu voi mai avea de a face cu admonestarea lui „dom' pedagog”. În al doilea rînd, credeam că istoria literară îmi oferă certitudinea că sînt liber. În al treilea rînd, am ales Junimea deoarece activitatea acesteia încă era crunt răstălmăcită, fiind considerată „expresie a monstroasei coaliții burghezo-moșierești”, cum suna titlul unui articol din epocă. Cît privește primele două motive, m-am înșelat din nou. În 1971, cînd a început iarăși să se strîngă șurubul ideologic, orice teză de doctorat trebuia aprobată, pentru a putea fi susținută public, de resortul cu propaganda al comitetului județean de partid, indiferent dacă doctorandul era sau nu membru de partid. Eu nu eram.. Sînt însă convins că o teză de matematică, de exemplu, nu ridică nici un fel de obstacole. Dar teza mea privea *Critica literară junimistă*, deci un subiect „cu probleme”, Așa că a zăcut acolo o jumătate de an. Am putut să o susțin abia în 1973, din comisie făcînd parte Liviu Rusu, Alexandru Dima, N.I. Popa, Constantin Ciopraga. Tot atunci,

am depus-o spre publicare, dar cenzura a tăiat mai bine de un sfert din text. Între altele, capitolele despre europenismul și despre filozofia Junimii. Textul integral a apărut după douăzeci și cinci de ani, în 2000, sub titlul *Principiile criticii literare junimiste*. Pe de altă parte, am considerat că, insistând asupra acestor principii, mă opun principiului „literaturii de partid”, atât de agreat de propaganda epocii.

Prin ce diferă ultima ediție din *Scriitori junimiști*, de prima ediție? Care a fost cauza reeditării la un așa mare interval de timp (aproape 35 de ani)?

Pur și simplu, pariul cu timpul: mai este sau nu actuală „metoda” folosită de mine atunci? Era vorba de o combinație de biografism, psihanaliză, comparatism, sociologia receptării, stilistică. Atunci, semnalele pozitive au fost numeroase. Tonul l-a dat Nicolae Balotă, urmat de Ilie Constantin, Mircea Zăciu, Alexandru Piru. Nici reeditarea nu a trecut neobservată. Nu de mult timp, a apărut o recenzie tocmai în Spania, într-o revistă de germanistică. Probabil pentru că, în carte, iau în discuție legăturile dintre scrisul unora dintre junimiști și literatura germană. Pe de altă parte, am putut fructifica, aici, exercițiul anterior al criticii de întâmpinare, care mi-a inculcat plăcerea textului, plăcerea lecturii. După 1963, îmi formasem un serios bagaj de cunoștințe din teoria literară franceză, germană, americană și engleză. Mixînd cele mai importante criterii de aici, le-am aplicat cîtorva dintre scriitorii de la Junimea. Era o dovadă că istorie literară nu înseamnă factologie, ci, în primul rînd, interpretare de text.

De ce ați preferat, în general, în cărțile despre Junimea, junimiști de raftul doi sau trei?

Pentru că am încercat să mă opun, iarăși, răstălmăcirilor care circulau în epocă. Nu puțini dintre exegeții Junimii s-au hazardat în afirmații fără acoperire, deoarece au ignorat caracterul unitar al junimismului, asigurat de coeziunea tuturor compartimentelor și de contribuția tuturor membrilor, fie ei

„corifei” sau „caracudă”. Junimismului i s-au căutat fel de fel de „contradicții”. Nu erai bun de nimic dacă nu aveai măcar o „contradicție”. Eu am abordat altfel junimismul, pe care l-am considerat drept o mișcare omogenă, a cărei forță era conferită tocmai de coeziunea diversităților. Iar volumul despre „minori” aducea în atenție acest fapt, ca un fundament al volumului din 1975: în *Critica literară junimistă*, i-am citat pe toți junimiștii care au scris despre literatură, fie că se numeau Eminescu și Maiorescu, fie Virgolici și Caragiani. Căroră, în mod intenționat, nu le-am căutat „contradicții”, ci numai complementarități.

Un solid corpus de *Documente literare junimiste* ați publicat în 1973. Binevenit în contextul acelor vremuri în care Junimea și Maiorescu, mult timp după instaurarea comunismului, au fost marginalizați și acuzați de reacționarism. De ce nu a fost continuat acest demers, benefic pentru istoria literară?

Interesul pentru „document” l-am moștenit, probabil, de la tatăl meu, care a fost un fidel al Arhivelor Naționale. Mi l-am păstrat și astăzi. Dar nu consider că istoria literară se reduce doar la a colecționa inedite. Pe de altă parte, nici nu am mai avut răgazul necesar căutării în diverse fonduri arhivistice. Pentru că documente literare inedite nu se găsesc pe toate drumurile.

***Critica literară junimistă (1864-1885)*, publicată în 1975, a fost reeditată în 2000, revăzută și substanțial amplificată – cum țineți să precizați într-o notă. Cartea va primi, de altfel, premiul „B.P. Hasdeu” al Academiei Române. Este, probabil, cea mai cuprinzătoare abordare a fenomenului critic practicat de *Junimea*. Astăzi se mai practică o astfel de critică, unde *respectul adevărului* constituie esența tuturor abordărilor junimiste? Se mai poate vorbi în prezent de continuarea direcției construite de *Junimea* și de publicația ei, „Convorbiri literare”?**

Să răspund la cea de a doua întrebare: bună sau rea, critica noastră de azi este o continuatoare a criticii junimiste. Marca acesteia este lesne de constatat: în existența unei pregătiri teoretice prealabile, care, la rîndul ei, asigură exercitarea spiritului critic, a gustului literar, a judecății de valoare și chiar a necesarei doze de subiectivitate. Deosebirea criticii noastre de azi față de critica junimistă este dată, după părerea mea, de acordarea unei mai mari libertăți impresionismului, după lecția lovinescianismului și a călinescianismului. Există, azi, critici tineri și reductabili, care îndeplinesc cam toate aceste calități și în ale căror judecăți de valoare te poți încrede. De aceea, răspunsul la cea dintîi întrebare este pozitiv: da, avem o critică literară care are respect față de opera literară, în spiritul adevărului literar. Altfel spus: o critică literară profesionistă, care se întemeiază pe sinteza tradițională de care am amintit mai sus. Firește, există și abateri, cum ar fi critica strict tehnicistă universitară și critica limbută (a adulților sau a detractorilor). Cea dintîi nu are în vedere, cu nici un chip, să emită judecăți de valoare, ci doar să pregătească viitori dascăli „de română”. Cea de a doua, dimpotrivă, sfidează cu bună știință realitatea textului. Altfel spus, nu are ceea ce dumneavoastră numiți „respectul adevărului”. Am întîlnit, de pildă, „exegeze” (vezi, Doamne !) în care nu știu ce „roman” care face parte din ceea ce eu numesc „literatură excrementală” este declarat roman „total” ori „iisusic” ori mai știu eu cum. Ne întoarcem la vorba junimiștilor: a se utiliza aiurea !

Nu am făcut niciodată critică tehnicistă

Sînt cîțiva autori de primă mărime cărora le-ați dedicat volume întregi: *Pe urmele lui Mihail Sadoveanu* (1982), *Liviu Rebreanu sau lumea prezumtivului* (1995), *Introducere în opera lui I.A.I. Brătescu-Voinești* (1997),

Pelerinaj spre ființă. Eseu asupra imaginarului poetic eminescian (1999). **De ce aceștia, și nu alții? Mai aveți pe masa de lucru astfel de lucrări?**

Pe masa de lucru am un volum dedicat lui Ion Creangă, a cărui operă este, cred eu, minimalizată prin interpretări depășite de actualele modalități de abordare a unui text literar. Nu se mai poate scrie despre *Amintiri din copilărie* așa cum se scria acum șapte-opt decenii.

În *Analogii. Constante ale istoriei literare românești* (1995) abordați, în primul rînd, momente din evoluția epicului românesc. Propuneți, într-adevăr, și o privire istorică, dar, cum spune G. Călinescu, citez din memorie, un istoric literar face și critică literară, așa cum un critic face și istorie literară. Aveți, îmi pare, o anumită reticență asupra exercițiului critic, a numirii lui directe, sau, cel puțin, ați avut pînă în prima parte a anilor '90. De ce?

Dacă prin „exercițiu critic” înțelegeți critica de întîmpinare, atunci am răspuns, parțial, ceva mai înainte: nu mai fac critică de întîmpinare din 1967-1968. Critică de text, ca suport al istoriei literare, am făcut însă neconținut. Nu am făcut însă niciodată critică tehnicistă, așa cum se practică în seminariile universitare, deoarece, avînd eu exercițiul anterior, consider că acest fel de abordare nu spune nimic despre specificul unui text literar. Am căutat să deslușesc sensurile profunde ale acestuia, relevate prin deslușirea procedeelelor tehnice.

Semnați, după 1995, cîteva cărți în care istoria literară rămîne ca fundal, prioritară fiind critica: *Perspective critice* (1998), *Opinii literare* (2001), *Literatură și ideologie* (2005). Ce a înclinat balanța de la istoria literară către critica literară?

Sub rezerva celor spuse anterior, aș adăuga, aici, și volumul *Analogii*. Toate aceste volume cuprind intervenții cauzate de o anume degringoladă a criticii și istoriei literare de

după 1990, când s-au căutat diverse modalități de revizuire a valorii unui text apărut înainte de acest an. Fără îndoială că era vorba de un proces normal. Însă în derularea acestuia au intervenit și criterii de tipul biografismului partinic, abandonate încă de la Maiorescu citire, dar pe care critica bolșevică de după 1945 le făcuse să înflorească din nou. Spre stupoarea mea, au fost reluate imediat după 1990. De aceea, în „Luceafărul” din 1991-1992, am publicat un serial intitulat *Lecturi din romanul continuu* (inclus în volumul *Analogii*), în care am discutat romane precum *Un om între oameni*, *Nicoară Potcoavă*, *Setea*, *Desculț* și altele, din perspectiva sensurilor de profunzime, de care vorbeam mai sus, și nu a celor de conjunctură.

Periodic, Institutul de Filologie Română „Al. Philippide” al Academiei Române, Filiala Iași – pe care îl conduceți – organizează simpozioane literare cu caracter internațional, tematica principală fiind spațiul lingvistic și literar românesc abordat din unghiuri diferite și perspective inspirate. Când și cum s-a născut ideea acestor simpozioane? Ce scop au? Care sînt rezultatele?

Aceste simpozioane au ajuns, acum, la a opta ediție și au fost generate de dorința de a privi specificul literaturii, limbii și folclorului nostru cu deosebire în perspectivă europeană. Vin specialiști de prestigiu, din Anglia, Franța, Germania, Italia, Spania, care propun unghiul lor de vedere. Participă, de asemenea, specialiști români din țări precum Serbia, Croația, Ucraina, Ungaria, Republica Moldova, Macedonia, care prezintă situația actuală a limbii, literaturii și folclorului românesc din țările respective. Lucrările au apărut în volume masive, intrate deja în circuitele de specialitate din toată lumea.

Caietele noastre reprezentau adevărata față, nepoleită, a studențimii

Din vara lui 2001 sînteți redactor șef adjunct la „Convorbiri literare”. Încă înainte de această dată, semnați aici o rubrică permanentă de *Critică a criticii*. Cum priviți această continuitate de la vechea Junime și junimiștii ei, la actualele „Convorbiri literare”?

În ceea ce mă privește, mă străduiesc să onorez cît pot mai bine obligațiile decurse de aici. Recunosc deschis că încă am foarte multe de învățat. În ceea ce privește continuitatea, sînt de părere că actualele „Convorbiri literare” au reușit să coaguleze o echipă de critici tineri și foarte bine pregătiți, extrem de atenți față de particularitățile literaturii noastre.

Între colegii de facultate s-au aflat și Marin Sorescu, Mihai Drăgan ș.a. Cîteva amintiri din acea perioadă?

Am fost nu numai colegi de grupă, ci și prieteni, totdeauna dispuși să respecte opiniile celuilalt. Învătasem aceasta și de la excelenții profesori pe care i-am avut. Să vă dau un exemplu. Mărunt. Scrisesem o cronică nu tocmai favorabilă despre *Moartea ceasului*. Imediat, în „Luceafărul”, Sorescu m-a luat peste picior. Așa că, după cum zice nenea Iancu, „ne-am răcit împreună” pentru ceva vreme. Întîmplarea – o întîmplare din acelea care se petrec o dată la un secol – a făcut să ne întîlnim, cred că peste doi ani, într-un „self”, ieftin, din Cartierul Latin. I-am înspăimîntat pe debarasorii algerieni ai localului cu strigătele noastre de bucurie. Am reluat fără nici un fel de explicație vechile legături prietenești. Ba, nu mult după 1990, ajuns academician, Sorescu mi-a luat apărarea într-o stupidă dispută academică, apărînd, de fapt, un principiu profesional de bun simț. Și așa au rămas legăturile dintre noi pînă cînd Marin din Bulzești s-a adăugat părinților lui.

Cum a fost posibilă, în anii '50, apariția revistei în samizdat „Cuvîntul nostru” – pe care o publicați împreună

cu colegii de facultate? Care era aria preocupărilor revistei?

Am detaliat toate aceste aspecte în locurile mai sus amintite. Păstrez numerele 1, 3, 4 și 5 din anul 1957 și numărul 6 din anul 1957, pe care mi le-au dăruit doi foști colegi și pe care le voi dona probabil Bibliotecii Universității ieșene. Foarte pe scurt: aria preocupărilor nu era extrem de întinsă, multe versuri, câteva schițe și ceva critică literară. Semnificația stătea în alt loc și era una de profunzime. Dacă în „Iașul literar”, oficiosul tipărit, apăreau numai texte strict partinice, în „Cuvîntul nostru” așa ceva era de neconceput. În mijlocul tumultului politic, caietele noastre reprezentau adevărata față, nepoleită, a studențimii. A fost unul din motivele represaliilor care au urmat.

După publicarea excelentului *Dicționar al literaturii române de la origini pînă la 1900* (1979) ați colaborat și la *Dicționarul general al literaturii române – dicționar a cărui editare se apropie de final. Comparați cele două lucrări monumentale. Nu credeți că primul *Dicționar* ar fi fost necesar să se continue, inclusiv pînă în 2000?*

Așa a și fost concepută această lucrare, inițiată de departamentul de istorie literară al actualului Institut de Filologie Română încă din 1965. În 1990. erau gata aproape toate articolele de la literele A și B. Numai că rîndurile respectivului departament s-au subțiat prea repede (transferuri, decese, pensionări), iar tineri dispuși la o muncă de benedictin nu prea se mai găsesc. Experiența colectivului ieșean este însă fructificată prin revizia pe care acesta o face articolelor incluse în *Dicționarul general*... Pentru această contribuție, colectivul ieșean a și fost distins, de curînd, cu Premiul „T. Cipariu” al Academiei Române.

În această lună sînteți martor la a șaptezecea primăvară a vieții dumneavoastră. Vă dorim „La mulți ani!”, inspirație, sănătate, armonie și împliniri. Ce realizări

editoriale semnate Dan Mănuță vom putea lectura în curînd?

Sub tipar se află un volum intitulat *Oglinzi paralele*, în care abordez o sumă de aspecte ale operei eminesciene, privite prin prisma comparatismului, a naratologiei, a esteticii receptării, a traductologiei, a sociologiei.

Cum priviți, de la înălțimea celor șapte decenii, faptele vieții la care ați fost și sînteți un martor implicat?

Mă bucur că mai am puterea de a învăța de la alții cîte ceva. Că pot să stau de vorbă cu tinerii, lucru de folos și pentru mine, dar, cred eu, și pentru ei. Că experiențele de tot felul nu m-au blazat. Întrebarea dumneavoastră mă duce cu gîndul la Faust, cel din marele monolog de la început, cînd, recapitulînd studiile făcute, „doctorul și magistrul” ajunge la concluzia că încă mai are multe de adăugat la cele ce deja știe: „Da steh' Ich nun, Ich armer Tor,/ Und bin so klug als wie zuvor”. Adică: „stau aici și acum, sărman zănatic,/ și sînt tot așa de înțelept ca și odinioară”.

Vă mulțumesc pentru binevenitele urări.

Interviu realizat de **Cassian Maria SPIRIDON**

Convorbiri literare, an. 142, nr. 5 (mai 2008), p. 6-10

NOTĂ BIOGRAFICĂ

(alcătuită de autor)

Nume: **Mănuță**

Prenume: **Dan**

Data și locul nașterii: 20 mai 1938, Dolhești, jud. Suceava.

Fiul lui Mihai și Teodorina Mănuță. Tatăl, Mihai Mănuță, preot, autor de volume de studii despre istoria bisericii ortodoxe române. Mama (născută Manoliu), învățătoare. Soția: Maria Mănuță, medic; membră a Uniunii Artiștilor Plastici și a Uniunii Scriitorilor din România.

Studii: Școala primară „Carol I”, din Iași (1946-1949); Liceul Internat „Costache Negruzzi” din Iași (1949-1955); Facultatea de Filologie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași (1955-1960).

Doctor în filologie din 1973, cu teza *Critica literară junimistă (1864 – 1885)*.

Funcții: traducător la Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, din Iași (1960); zilier la Arhivele Statului, filiala Iași (1960); profesor de română, zoologie și cunoștințe agricole la Școala Generală din comuna Podu Iloaie, județul Iași (1961); profesor de română la Școala Generală din satul Prigoreni Mari, județul Iași (1961-1963); cercetător științific la Institutul de Filologie română „A. Philippide” al Academiei Române, Iași (din 1963); profesor universitar la Facultatea de Litere a Universității „Al. I. Cuza” (1994-2008); director al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” al Academiei Române (din 1990).

Burse de studii: Germania (1971, 1983, 1986, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994), Franța (1974).

Membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 1974) și al Asociației de Literatură Generală și Comparată din România (din 2000).

Debut: în revista manuscrisă „Cuvîntul nostru”, nr. 1, martie 1957, scoasă în regim de samizdat de studenții de la Facultatea de Filologie a Universității „Al. I. Cuza”, din Iași. În numerele care au urmat (nr. 2/1957 - 6/1958), a colaborat aici cu traduceri, comentarii literare și pamflete, semnate cu pseudonimul Dracula.

Debut oficial: în „Iașul literar”, din 1959, nr. 5, mai, cu o recenzie de critică literară.

Debut editorial: 1971, cu volumul *Scriitori junimiști*, Iași, Editura Junimea (micromonografia de critică și istorie literară).

A colaborat cu studii, articole, cronici, recenzii și note la: „Iașul literar”, „Convorbiri literare”, „România literară”, „Luceafărul”, „Ramuri”, „Ateneu”, „Revista de istorie și teorie literară”, „Anuar de lingvistică și istorie literară”, „Cahiers roumains d'études littéraires”, „Cronica”, „Limbă și literatură”, „Revista de lingvistică și știință literară” (Chișinău), „Limba română” (Chișinău), „Revista română”, „Analele științifice ale

Universității «Al. I. Cuza», Iași”, „Collegium”, „Dacia literară”, „Beiträge zur deutschen Kultur” (Germania) ș.a., precum și în numeroase culegeri tematice de studii apărute în Belgia, Franța, Germania, Italia, Republica Moldova, România. Articole despre M. Eminescu, I. L. Caragiale și Ion Creangă în *Patrimoine littéraire européen*, sub direcția lui Jean-Claude Polet, vol. XI-b și vol. XII, Bruxelles, Paris, Editions De Boeck Université, 1999 și 2000.

Redactor-șef adjunct al revistei „Convorbiri literare” (din august 2001). Membru în comitetul de redacție la „Anuar de lingvistică și istorie literară” (Iași), „Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza” Iași”, „Limba română” (Chișinău); „Studii și cercetări științifice”, Universitatea din Bacău.

Rubrică permanentă: „Iașul literar” (1966-1967), Convorbiri literare”(1996 ș.u.)

Participări la congrese internaționale în Austria, Franța, Germania, Italia, Republica Moldova, Ucraina, România.

Conducător științific de doctorat, specialitatea literatură română (din 1990).

Distincții: Premiul „B. P. Hasdeu” al Academiei Române (1975, pentru volumul *Critica literară junimistă*, Iași, Junimea, 1975); Premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române (1979, ex aequo, pentru volumul, în colaborare, *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei Române, 1979); Premiul Filialei Iași a Uniunii Scriitorilor din România (1999); Premiul revistei „Ateneu” (1993); Premiul revistei „Convorbiri literare” (1998); Premiul „B. P. Hasdeu” al Academiei Române (ex aequo, 2006, pentru volumele I-III, în colaborare, din *Dicționarul general al literaturii române*, 2004-2006); Premiul pentru eseu al Salonului Internațional de Carte, Chișinău, 2007; Premiul Fundației Naționale „G. Călinescu”, Onești, 2008; Medalia „150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu” (2000); Ordinul „Meritul Cultural” în grad de comandor (2004).

I. OPERA

VOLUME

- Scriitori junimiști*. Iași, Editura Junimea, 1971, 271 p.
- Critica literară junimistă*. Iași, Editura Junimea, 1975, 200 p.
- Argumente de istorie literară*. Iași, Editura Junimea, 1978, 207 p.
- Pe urmele lui Mihail Sadoveanu*. București, Editura Sport-Turism, 1982, 301 p.
- Lectură și interpretare. Un model epic*. București, Editura Minerva, 1988, 240 p.
- Analogii. Constante ale istoriei literare românești*. Iași, Editura Junimea, 1995, 290 p.
- Liviu Rebreanu sau lumea prezumtivului*. Iași, Editura Moldova, 1995, 280 p.
- Introducere în opera lui I. Al. Brătescu-Voinești*. București, Editura Minerva, 1997, 150 p.
- Perspective critice*. Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 1998, 222 p.
- Pelerinaj spre ființă. Eseu asupra imaginarului poetic eminescian*. Iași, Editura Polirom, 1999, 288 p.
- Principiile criticii literare junimiste*. Iași, Editura Junimea, 2000, 269 p.
- Opinii literare*. București, Editura Cartea Românească, 2001, 164 p.
- Literatură și ideologie*. Iași, Editura Timpul, 2005, 250 p.
- Scriitori junimiști*, ediția a 2-a revăzută. Iași, Editura Princeps Edit, 2005, 286 p.
- Restituiri (critica criticii)*. Iași, Editura Princeps Edit, 2007, 180 p.
- Oglinzi paralele. Secvențe eminesciene*. București, Editura Ideea Europeană, 2008, 180 p.

VOLUME ÎN COLABORARE

Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900.

București, Editura Academiei Române, 1979, 1008 p.

Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900,

ediția a 2-a. București, Editura Academiei Române;
Chișinău, Editura Gunivas, 2002, 1024 p.

Dicționarul general al literaturii române (DGLR), vol. 1-6.

București, Editura Univers Enciclopedic, 2004-2007

EDIȚII ÎNGRIJITE

Scrisori către G. Ibrăileanu, vol. 1, ediție îngrijită de M.

Bordeianu, Gr. Botez, I. Lăzărescu, Dan Mănuță și Al. Teodorescu, prefață de Al. Dima și N. I. Popa. București, Editura pentru literatură, 1966, 305 p. (*capitolul „Paul Zarifopol”, p. 261-305*)

Documente literare junimiste. Iași, Editura Junimea, 1973, 280 p.

Negruzzi, Iacob. *Jurnal,* prefață de Dan Mănuță, traducere din limba germană de Horst Fassel; note de Dan Mănuță și Horst Fassel. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1980, 288 p.

Sporea, Constantin. *Memorii (1876-1954),* ediție îngrijită și adnotată de Horst Fassel și Dan Mănuță; prefață de Dan Mănuță. Iași, Editura Timpul, 2001, 287 p.

Spațiul lingvistic și literar românesc din perspectiva integrării europene, volum îngrijit de Dan Mănuță, Ofelia Ichim și Florin-Teodor Olariu, Iași, Editura Alfa, 2004, 483 p.

PREFEȚE, POSTFEȚE

- Prefață** la „Jurnal” de Iacob Negruzzi, traducere din limba germană de Horst Fassel; note de Dan Mănuță și Horst Fassel. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1980, p. 5-31
- Vorwort** la „Deutschunterricht in Jassy (1830-1992). Wissenschaftler und Lehrer als Vermittler im West-Ost-Dialog” de Horst Fassel. Tübingen, Renate Huth Verlag, 1993, p. 7-8
- Prefață** la „Scut de zăpadă” de Vasile Spinei. Iași, Editura Junimea, 1994
- Cuvînt înainte** la „Aglaiia – roman anonim din secolul XIX”, prefață de Ion Varta, îngrijirea textului, notă asupra ediției, postfață, glosar de Pavel Balmuș. Chișinău, Editura Arc, 1996, p. 5-6
- Nostalgia cuvîntului inocent**, prefață la „Prinsă între clamele speranței” de Margareta Curtescu. Chișinău, Editura Arc, 1997, p. 5
- În loc de postfață** la „Frînturi de cultură bucovineană” de Liviu Papuc. Iași, Editura Safir, 1997
- Calea eminesciană spre ființă**, studiu introductiv la „Poezii / Стихи” de Mihai Eminescu, ediție îngrijită de Emil Iordache. București, Editura Curtea Veche, 2000, p. 7-31
- Maiorescu: o perspectivă formală și deontologică**, studiu introductiv la „Critice” de Titu Maiorescu, ediție îngrijită de Domnica Filimon, București, Editura Elion, 2000, p. 5-19
- Prefață** la „Desuet în Arcadia” de Dumitru Buzatu. Onești, Editura Aristarc, 2000, p. 3
- Prefață** la „Memorii (1876-1954)” de Constantin Sporea, ediție îngrijită și adnotată de Horst Fassel și Dan Mănuță. Iași, Editura Timpul, 2001, p. 5-20

- Eminescu din perspectivă tematologică***, prefață la „Opera poetică” de Mihai Eminescu, ediție tematică de Petru Zugun, Iași, Editura Tehnopres, 2002, vol. 1, p. 5-17
- Iașul e generos cu cei generoși***, prefață la „Caragiale în Iașii Junimii” de Olga Rusu, colaboratori Ștefan Oprea, Ion Mitican, C. Oștap, Dan Jumară, Liviu Papuc, argument de Olga Rusu. Iași, Editura Timpul, 2002, p. 5-6
- Cuvînt înainte*** la „Marin Sorescu – Biobibliografie” de Gheorghe Boris Lungu. Craiova, Editura Scrisul Românesc, 2003, p. 5-6
- Maiore scu – o permanență***, prefață la „Critice” de Titu Maiorescu. Iași, Editura Sedcom Libris, 2004, p. 7-12
- O carte necesară***, prefață la „Mihai Eminescu. Încercare de patografie” de Gh. Scripcaru și Valerius M. Ciucă, Iași, Editura Junimea, 2005, p. 9-12
- Iubite cititorule***, prefață la „Casa Națională Stroe Belloescu la centenar”, coordonator Mihai Luca. Iași, Editura Opera Magna, 2006, p. 5-6

STUDII – ÎN VOLUME

- Ionică Tăutu și Volney***. În: „Probleme de literatură comparată și sociologie literară”, București, Editura Academiei Române, 1970, p. 181-184
- Titu Maiorescu, îndrumător al culturii și literaturii române***. În: „Sinteze și comentarii pentru bacalaureat”, București, S.S.F., 1995, p. 49-50
- Amintiri fugare despre unde fugare***. În: „Casa glasurilor noastre, Radio Iași. 55 de ani”. O culegere de gânduri și sentimente de Gloria Lăcătușu. Iași, Editura Cronica, 1996, p. 55-58

- Un umanist: Nicolae I. Popa.*** În: „Actes. Journées de la francophonie, III-ème édition”, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1997, p. 33-37
- Contestatori și adulatori.*** În: „Studii eminescologice”, editori Ioan Constantinescu și Cornelia Viziteu. Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1999, p. 31-41
- Creangă Ion.*** În: „Patrimoine littéraire européen”, tome 11-B, sous la direction de Jean Claude Polet, Paris - Bruxelles, Editions De Boeck Université, 1999, p. 544-545
- Eminescu Mihai.*** În: „Patrimoine littéraire européen”, tome 11-B, sous la direction de Jean Claude Pollet, Paris - Bruxelles, Editions De Boeck Université, 1999, p. 561-563
- Caragiale Ion Luca.*** În: „Patrimoine littéraire européen”, tome 12, sous la direction de Jean Claude Polet, Paris - Bruxelles, Editions De Boeck Université, 2000, p. 478-480
- „Regionalismul basarabean”: concept literar sau concept geopolitic?*** În: „Basarabia. Dilemele identității”, editori Flavius Solomon și Alexandru Zub, Iași, Fundația Academică „A. D. Xenopol”, 2001, p. 301-306
- Un bilan négatif. Lenau et Eminescu.*** În: „Atti del Convegno Internazionale «Mihai Eminescu», Venezia, 18-20 maggio 2000”, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2001, p. 211-224
- De la identitatea obiectivă la identitatea impusă. Cazul românilor sovietizați.*** În: „Omagiu academicianului Silviu Berejan”. Bălți - Chișinău, Presa Universitară Bălțeană, 2002, p. 228-235
- De l'identité objective à l'identité imposée. Le cas des Roumains soviétisés.*** În: „Actes du Colloque International «Ginta latina et l'Europe d'aujourd'hui»”,

Aix-en-Provence, Université de Provence, 2002, p. 91-95

Die Verbreitung des deutschen Modells in der rumänischen Kultur. În: „Rumänien in Europa”, Hg. Alexander Rubel, Konstanz, Hartung-Gorre Verlag; Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2002, p. 103-115

Eminescu und Lenau. Eine negative Bilanz. În: „Europäische und regionale Bezugssysteme im Spiegel von Lenaus Dichtung”, Hg. Horst Fassel und Annemarie Röder, Tübingen, Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde, 2002, p. 85-106

Globalizarea și cultura. În: „Identitatea limbii și literaturii române”, volum îngrijit de Ofelia Ichim și Florin-Teodor Olariu, Iași, Editura Trinitas, 2002, p. 9-14

Dacoromânism, diaspora, exil. În: „Limba și literatura română în spațiul etnocultural dacoromânesc și în diaspora”, ediție îngrijită de Ofelia Ichim și Florin-Teodor Olariu, Iași, Editura Trinitas, 2003, p. 9-16

Sursele concepțiilor regionaliste în literatura română. În: „Das Regionale in der rumänischen Kultur”, Hg. Klaus Bochmann, Vasile Dumbravă, Leipzig, Leipziger Universitätsverlag, 2005, p. 115- 122

Între lectura impresionistă și lectura integralistă. Cazul lui Ion Trivale. În: „Lectură și creativitate”, volum îngrijit de Luminița Botoșineanu, Gabriela Haja, Remus Zăstroiu, București, Editura Academiei Române, 2006, p. 77-82

Portretistul (Marius Sala). În: „Limba română, limbă romanică”, București, Editura Academiei Române, 2007, p. 613-614

STUDII ȘI ARTICOLE – ÎN PERIODICE

1957

- Terține acre*** : [versuri]. În: Cuvîntul nostru, nr. 1 (mar. 1957), p. 48 (*semnat: Dracula*)
- Fapt divers*** : [proză]. În: Cuvîntul nostru, nr. 3 (oct. 1957), p. 32-35 (*semnat: d.m.*)
- Texte inedite. Din literatura veche românească*** : [pamflet]. În: Cuvîntul nostru, nr. 3 (oct. 1957), p. 40-45 (*semnat: Logofătul Dracula*)
- Texte inedite. Din literatura veche românească*** : [pamflet]. În: Cuvîntul nostru, nr. 4 (nov. 1957), p. 33-41 (*semnat: Logofătul Dracula*)

1958

- Fără titlu*** : [proză]. În: Cuvîntul nostru, nr. 1(6), (mar. 1958), p. 38-41 (*semnat: Dracula*)
- Schilodul*** : [proză]. În: Cuvîntul nostru, nr. 1(6), (mar. 1958), p. 33-37 (*semnat: d.m.*)

1959

- Gramatica manuscrisă a comisului Ionică Tăutu***. În: Studii și cercetări științifice – Filologie, an. 10, fasc. 1-2 (1959), p. 140-144
- Probleme actuale ale literaturii în discuția criticilor din R. P. Chineză***. În: Iașul literar, an. 10, nr. 5 (mai 1959), p. 106-107

1961

Note lexicologice. În: Limba română, nr. 3 (1961), p. 230-236

1962

„Șapte inși într-o căruță” : [recenzie la volumul cu același titlu de Paul Anghel. București, Editura pentru literatură, 1961]. În: Iașul literar, an. 13, nr. 1 (ian. 1962), p. 78

Aspecte ale comicalului în „Moromeții”. În: Iașul literar, an. 13, nr. 5 (mai 1962), p. 81-83

Poezia de dragoste în creația lui Mihai Beniuc. În: Iașul literar, an. 13, nr. 8 (aug. 1962), p. 71-73

Conflict și compoziție în „Moromeții”. În: Iașul literar, an. 13, nr. 9 (sep. 1962), p. 52-56

„Bucuria vieții” : [recenzie la volumul cu același titlu de Irving Stone. București, Editura pentru literatură universală, 1962]. În: Iașul literar, an. 13, nr. 11 (nov. 1962), p. 85

1963

Interviurile „Luceafărului”. În: Iașul literar, an. 14, nr. 4 (apr. 1963), p. 80-82

„Viața românească”, nr. 1/1963 : [recenzie]. În: Iașul literar, an. 14, nr. 4 (apr. 1963), p. 83 (*semnat: Dinescu M.*)

„Pagini din viața mea” : [recenzie la volumul cu același titlu de Fiodor Șaliapin. București, Editura muzicală, 1962]. În: Iașul literar, an. 14, nr. 5 (mai 1963), p. 79

- „Fișă personală”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Nicolae Stoian. București, Editura pentru literatură, 1963]. În: *Iașul literar*, an. 14, nr. 6 (iun. 1963), p. 86
- „Limba corectă”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Al. Graur. București, Editura Științifică, 1963]. În: *Iașul literar*, an. 14, nr. 6 (iun. 1963), p. 92
- Cum alcătuim manualele școlare.** În: *Iașul literar*, an. 14, nr. 12 (dec. 1963), p. 91-93
- „Ultimele zile ale lui Hitler”** : [recenzie la volumul cu același titlu de G. L. Rozanov. București, Editura politică, 1962]. În: *Iașul literar*, an. 14, nr. 12 (dec. 1963), p. 110-111

1964

- Aspecte ale poeziei satirice românești contemporane.** În: *Anuar de filologie*, tom. 15 (1964), p. 131-142
- Beletristica în periodice** : [recenzie]. În: *Iașul literar*, an. 15, nr. 3 (mar. 1964), p. 86
- „Singur printre poeți”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Marin Sorescu. București, Editura pentru literatură, 1964]. În: *Iașul literar*, an. 15, nr. 7 (iul. 1964), p. 63-66

1965

- Elemente ale comicului în literatura română actuală.** În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 15 (1965), p. 163-176
- Profesor și îndrumător.** În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 15 (1965), p. 25-27
- Cosmopoetica.** În: *Luceafărul*, nr. 3 (1965), p. 3

- „*Cum i-am cunoscut*” : [recenzie la volumul cu același titlu de I. Peltz. București, Editura pentru literatură, 1964]. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 2 (feb. 1965), p. 101
- Istoria literaturii române în învățământul superior*. În: *Luceafărul*, nr. 6 (1965), p. 11 (*articol în colaborare*)
- „*Amerikanische Literatur*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Eberhard Brüning. Leipzig, 1965]. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 3 (mar. 1965), p. 92-93
- Tablă de materii la o superproducție („Neamul Șoimăreștilor”)*. În: *Luceafărul*, nr. 10 (1965), p. 3 (*semnat: I. Mureșan*)
- Sensibilitatea grămăticului*. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 4 (apr. 1965), p. 92
- Alecsandri și noul regulament școlar din 1850*. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 7 (iul. 1965), p. 85-88
- Sarcasmul arghezian*. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 9 (sep. 1965), p. 76-77
- „*Poeme*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Marin Sorescu. București, Editura pentru literatură, 1965]. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 10 (oct. 1965), p. 78-80
- Interferențe dramatice în opera lui I. Creangă*. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 12 (dec. 1965), p. 57-60
- „*Les lettres nouvelles*”, *nov. - dec. 1965* : [recenzie]. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 12 (dec. 1965), p. 80
- „*Secolul 20*”, *nr. 7-8 (1965)* : [recenzie]. În: *Iașul literar*, an. 16, nr. 12 (dec. 1965), p. 78-80

1966

- Critica literară românească între 1840-1860*. În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 17 (1966), p. 87-102
- De la o lună la alta (poezia)*. În: *Iașul literar*, an. 17, nr. 1 (ian. 1966), p. 66-71

- Ionică Tăutu – pagini inedite.*** În: Revista de istorie și teorie literară, an. 15, nr. 1 (1966), p. 139-149
- „Opere”, vol. 19 :** [recenzie la volumul cu același titlu de Mihail Sadoveanu, antologie de Constantin Mitru. București, Editura pentru literatură, 1964]. În: Revista de istorie și teorie literară, an. 15, nr. 1 (1966), p. 175-176
- „Musisches Lexikon. Künstler, Kunstwerke und Motive aus Dichtung, Musik und bildender Kunst” :** [recenzie la volumul cu același titlu de Willi A. Koch]. În: Iașul literar, an. 17, nr. 2 (feb. 1966), p. 97-98
- De la o lună la alta (poezia).*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 3 (mar. 1966), p. 84-88
- De la o lună la alta (poezia).*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 5 (mai 1966), p. 72-75
- De la o lună la alta (poezia).*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 6 (iun. 1966), p. 84-89
- „Littérature et signification” :** [recenzie la volumul cu același titlu de Tvetan Todorov. Paris, Librairie Larousse, 1967]. În: Iașul literar, an. 17, nr. 6 (iun. 1966), p. 90
- Concepte ambigui în critica poeziei.*** În: Ateneu, an. 3, nr. 7 (iul. 1966), p. 7
- De la o lună la alta (poezia).*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 7 (iul. 1966), p. 77-82
- De la o lună la alta (poezia).*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 8 (aug. 1966), p. 78-84
- „Moartea ceasului” :** [recenzie la volumul cu același titlu de Marin Sorescu. București, Editura Tineretului, 1966]. În: Iașul literar, an. 17, nr. 8 (aug. 1966), p. 68-70
- De la o lună la alta (poezia).*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 9 (sep. 1966), p. 73-76
- Motivul trecutului național în poezia lui Coșbuc.*** În: Iașul literar, an. 17, nr. 9 (sep. 1966), p. 39-44.

- De la o lună la alta (poezia)***. În: *Iașul literar*, an. 17, nr. 10 (oct. 1966), p. 77-79
- Liric și epic în „Nicoară Potcoavă”***. În: *Iașul literar*, an. 17, nr. 10 (oct. 1966), p. 41-49.
- De la o lună la alta (poezia)***. În: *Iașul literar*, an. 17, nr. 11 (nov. 1966), p. 79-84
- Sadoveniana. Documente inedite***. În: *Ateneu*, an. 3, nr. 11 (nov. 1966), p. 12
- De la o lună la alta (poezia)***. În: *Iașul literar*, an. 17, nr. 12 (dec. 1966), p. 69-72

1967

- Sistemul estetic al lui Mihail Dragomirescu (perioada 1893-1915)***. În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 18 (1967), p. 105-129
- „Structure du langage poétique”*** : [recenzie la volumul cu același titlu de Jean Cohen. Paris, Éditions Flammarion, 1966]. În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 18 (1967), p. 214-215
- Țîpureală sub dealul Feleacului***. În: *Iașul literar*, an. 18, nr. 1 (ian. 1967), p. 85-86
- De la o lună la alta (poezia)***. În: *Iașul literar*, an. 18, nr. 2 (feb. 1967), p. 82-84
- De la o lună la alta (poezia)***. În: *Iașul literar*, an. 18, nr. 3 (mar. 1967), p. 70-72
- Titu Maiorescu – Mihail Dragomirescu: similitudini***. În: *Ateneu*, an. 4, nr. 6 (iun. 1967), p. 12.
- Maiorescu și critica literară de pînă la 1867***. În: *Iașul literar*, an. 18, nr. 7 (iul. 1967), p. 45-53.
- „Amintiri”*** : [recenzie la volumul cu același titlu de Ioan Slavici. București, Editura pentru literatură, 1967]. În: *Iașul literar*, an. 18, nr. 9 (sep. 1967), p. 86-88

Confruntări critice. În: Ateneu, an. 4, nr. 10 (oct. 1967), p. 12.

1968

- Scrisori inedite ale lui Ionică Tăutu*. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 19 (1968), p. 189-197
- „*La grande aventure du roman français au XX siècle*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Gerda Zeltner. Paris, Éditions Gonthier, 1967]. În: Iașul literar, an. 19, nr. 1 (ian. 1968), p. 87-88
- „*Din istoria teoriei și a criticii literare românești*” : [recenzie la volumul cu același titlu de G. Ivașcu. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1967]. În: Ateneu, an. 5, nr. 4 (apr. 1968), p. 13
- „*Encyclopedia of Poetry and Poetics*” : [recenzie]. În: Ateneu, an. 5, nr. 5 (mai 1968), p. 18
- Dirjecții ale esteticii și criticii lovinesciene până la 1916*. În: Iașul literar, an. 19, nr. 7 (iul. 1968), p. 67-79
- Sadoveanu la Iași. Fragmente documentare*. În: Revista de istorie și teorie literară, an. 17, nr. 3 (iul.-sep. 1968), p. 525-529
- „*Saint-John Perse*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Alain Bosquet. Paris, Éditions Seghers, 1967]. În: Iașul literar, an. 19, nr. 9 (sep. 1968), p. 91-92
- „*Trei esteticieni*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Z. Ornea. București, Editura pentru literatură, 1968]. În: Iașul literar, an. 19, nr. 9 (sep. 1968), p. 86-88
- Universitate internațională* : [recenzie la „The Idea of an World University” de Michael Zweig]. În: Cronica, an. 3, nr. 37 (14 sep. 1968), p. 12
- Lovinescu și debutul lui Sadoveanu*. În: Ateneu, an. 5, nr. 10 (oct. 1968), p. 13

Poezia – artă greu de înțeles? În: Flacăra Iașului, an. 24, nr. 6875 (20 oct. 1968), p. 2

1969

„*L’art poétique*” : [recenzie la volumul cu același titlu, ediție de Jacques Charprier și Pierre Seghers. Paris, Éditions Seghers, 1965]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 19 (1969), p. 229

„*Critique et vérité*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Roland Barthes. Paris, Éditions du Seuil, 1966]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 19 (1969), p. 228

„*Falia linguistica*”, an. 1, nr. 1-2 : [recenzie]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 19 (1969), p. 234

Metafora în poezie și în proză. În: Ateneu, an. 6, nr. 4 (apr. 1969), p. 2-3.

Terminologia criticii literare. În: Cronica, an. 4, nr. 15 (1969), p. 9

Propriu și figurat în metaforă (1). În: Cronica, an. 4, nr. 19 (1969), p. 7

Propriu și figurat în metaforă (2). În: Cronica, an. 4, nr. 21 (1969), p. 7

Opinii despre poezie. În: Cronica, an. 4, nr. 26 (28 iun. 1969), p. 6-7

„*Clefs pour le structuralisme*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Jean-Marie Auzias. Paris, Éditions Seghers, 1968]. În: Iașul literar, an. 20, nr. 8 (aug. 1969), p. 91-92

1970

- Cuvîntul unui țăran către boieri. Din istoria pamfletului românesc.* În: *Cronica*, an. 5, nr. 32 (8 aug. 1970), p. 7
- Iancu Alecsandri.* În: *Cronica*, an. 5, nr. 34 (22 aug. 1970), p. 8

1972

- Ionică Tăutu, traducător al „Ruinelor” lui Volney.* În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 23 (1972), p. 109-120
- „Die Neueren Sprachen”, nr. 1/1972* : [recenzie]. În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 23 (1972), p. 203-204

1973

- Pozitivismul junimist.* În: *Convorbiri literare*, nr. 11 (15 iun. 1973), p. 4, 5
- „Junimea și junimiștii”* : [recenzie la volumul cu același titlu îngrijit de Ion Arhip și Dumitru Vacariu. Iași, Editura Junimea, 1973]. În: *Cronica*, an. 8, nr. 51 (21 nov. 1973), p. 5

1974

- Cîteva precizări în legătură cu Ion Popovici Bănățeanul și Junimea.* În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 24 (1974), p. 141-149
- Cuvînt introductiv* [la „Jurnal” de Iacob Negruzzi]. În: *Convorbiri literare*, nr. 1 (ian. 1974), p. 14

„*Samuel Beckett*” : [recenzie la volumul cu același titlu de A. Alvarez. New York, The Viking Press, 1973]. În: Cronica, an. 9, nr. 6 (1974), p. 12

Cu Robert Escarpit despre profesionalizarea criticii literare.
În: Cronica, an. 9, nr. 35 (11 aug. 1974), p. 8

1976

O scrisoare inedită a lui Nicolae Volenti către Vasile Pogor.
În: Anuar de lingvistică, istorie literară și folclor, tom. 26 (1976), p. 105-107

1977

Literatura română între 1850-1860 și independența națională. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 26 (1977-1978) p. 5-14

Unul din posibilele modele ale lui Rostogan. În: Cronica, an. 12, nr. 4 (28 ian. 1977), p. 7

„*Convorbiri literare. Bibliografie*” : [recenzie la volumul cu același titlu de H. Zalis și C. Pompilian. București, 1975]. În: Limbă și literatură, vol. 2 (1977), p. 563-566

Convorbirile literare și Independența. În: Cronica, an. 12, nr. 21 (27 mai 1977), p. 4

„*Curentul cultural de la Contemporanul*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Z. Ornea. București, Editura Minerva, 1977]. În: Convorbiri literare, nr. 10 (oct. 1977), p. 7

„*Maiorescu*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Eugen Todoran. București, Editura Eminescu, 1977]. În: Convorbiri literare, nr. 10 (oct. 1977), p. 7

O carte care va provoca dispute : [recenzie la „Dicționar de literatură română contemporană” de Marian Popa, ediția a 2-a. București, Editura Albatros, 1977]. În: Convorbiri literare, nr. 12 (dec. 1977), p. 15

Relația cititor – critică. În: Cronica, an. 12, nr. 52 (30 dec. 1977), p. 3

1978

Structuri sociale și modalități de lectură. În: Limbă și literatură, seria 1, Prelegeri 2 (Lectura modernă a textului literar narativ), 1978, p. 50-63

Eminescu în familie : [recenzie la „Eminescu în documente de familie”, ediție de Gh. Ungureanu. București, Editura Minerva, 1977]. În: Convorbiri literare, nr. 7 (iul. 1978), p. 13

Cartea sinonimă cu modelul : [recenzie la „Cartea Convorbirilor literare”, vol. 2, ediție și prefață de Pavel Florea. Iași, Editura Junimea, 1978]. În: Convorbiri literare, nr. 8 (aug. 1978), p. 4

Melancolia neojunimismului : [recenzie la „Titu Maiorescu și prima generație de maiorescieni”, antologie epistolară îngrijită de Z. Ornea. București, Editura Minerva, 1978]. În: Cronica, an. 13, nr. 41 (13 oct. 1978), p. 4

„Glasuri” : [recenzie la volumul cu același titlu de Dumitru Bălăeș. București, Editura Eminescu, 1978]. În: Convorbiri literare, nr. 12 (dec. 1978), p. 13

1979

Alexandru Dima. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 27 (1979-1980), p. 285-294

- O „anticipare” literară ignorată.** În: Almanah Convorbiri literare (1979), p. 11-13
- „Liviu Rebreanu, sărbătoarea operei”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Aurel Sasu. București, Editura Albatros, 1978]. În: Convorbiri literare, nr. 1 (ian. 1979), p. 8
- Eminesciana.** În: Ramuri, nr. 2 (feb. 1979), p. 6
- Euforia de taină** : [despre Ion și Titu Maiorescu]. În: Cronica, an. 14, nr. 7 (15 feb. 1979), p. 4
- Critică și deontologie.** În: Cronica, an. 14, nr. 10 (9 mar. 1979), p. 1, 4
- Noi orientări în istoria literară ieșeană.** În: Flacăra Iașului, nr. 10101 (24 mar. 1979), p. 2
- Maiorescu în ediție critică** : [recenzie la „Opere”, ediție îngrijită de Georgeta Rădulescu-Dulgheru și Domnica Filimon. București, Editura Minerva, 1978]. În: Convorbiri literare, nr. 4 (apr. 1979), p. 3
- „Mihai Eminescu. Studii și articole”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Grigore Scorpan. Iași, Editura Junimea, 1977]. În: Limbă și literatură, vol. 2, 1979
- Dosoftei: „Opere”, vol. 1** : [recenzie la volumul cu același titlu, ediție critică de N. A. Ursu, prefată de Al. Andriescu. București, Editura Minerva, 1978]. În: Convorbiri literare, nr. 9 (sep. 1979), p. 13
- Din estetica receptării** [lui Hermann Hesse]. În: Cronica, an. 14, nr. 37 (14 sep. 1979), p. 8
- „Umbre”, vol. 4** : [recenzie la volumul cu același titlu de Aurel Leon. Iași, Editura Junimea, 1979]. În: Convorbiri literare, nr. 12 (dec. 1979), p. 13

1980

„*Regula jocului*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Paul Cornea. București, Editura Eminescu, 1980]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 28 (1980-1981), p. 123-124

„*Suvenire și impresii de călătorie în România, Bulgaria, Constantinople*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Dimitrie Ralet, ediție îngrijită de Mircea Angheliescu. București, Editura Minerva, 1979]. În: Convorbiri literare, nr. 8 (aug. 1980), p. 7

1981

Accente convorbiriste. În: Convorbiri literare, nr. 3 (mar. 1981), p. 7

Diversitatea abordării tematice. În: Convorbiri literare, nr. 5 (mai 1981), p. 2

O ediție de prestigiu. În: Cronica, an. 16, nr. 21 (22 mai 1981), p. 8

De la critic la cititor : [recenzie la „Spații” de Virgil Cuțitaru. Iași, Editura Junimea, 1981]. În: Cronica, an. 16, nr. 45 (6 nov. 1981), p. 4

Pretextul aventurii : [recenzie la „Bărzăunul și restul lumii” de Dumitru Vacariu. Iași, Editura Junimea, 1981]. În: Cronica, an. 16, nr. 47 (20 nov. 1981), p. 4

1982

„*Scrieri*”, vol. 1 : [recenzie la volumul cu același titlu de Iacob Negruzzi, ediție de Andrei Nestorescu și Nicolae Mecu.

- București, Editura Minerva, 1980]. În: Manuscriptum, an. 13, nr. 1 (1982), p. 174-175
- Sacrificiul fondator*** [în „Geniu pustiu” de Mihai Eminescu]. În: Cronica, an. 17, nr. 3 (15 ian. 1982), p. 5
- Dinamica grupului junimist***. În: Convorbiri literare, an. 88, nr. 3 (mar. 1982), p. 13
- Actualități perimate***. În: Contemporanul, nr. 12 (19 mar. 1982), p. 14
- Bemolii lui Aristarc*** : [recenzie la „Orfeu și Aristarc” de Ion Apetroaie. Iași, Editura Junimea, 1982]. În: Cronica, an. 17, nr. 17 (23 apr. 1982), p. 4
- „Țara albatroșilor”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Nicolae Țațomir. București, Editura Albatros, 1982]. În: Flacăra Iașului, an. 38, nr. 11086 (29 mai 1982), p. 2
- Nel mezzo del cammin...*** În: Cronica, an. 17, nr. 45 (5 nov. 1982), p. 4
- O „biografie” a convorbirismului***. În: Ramuri, nr. 11 (15 nov. 1982), p. 5

1983

- „Mihai Eminescu. Interpretări”, vol 1.** : [recenzie la volumul cu același titlu de Mihai Drăgan. Iași, Editura Junimea, 1982]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, secțiunea B, tom. 29 (1983-1984), p. 237-238
- „Scriitori români de azi”, vol. 3** : [recenzie la volumul cu același titlu de Eugen Simion. București, Editura Cartea Românească, 1984]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, secțiunea B, tom. 29 (1983-1984), p. 287-289
- Eminescu***. În: Convorbiri literare, an. 89, nr. 1 (ian. 1983), p. 6
- Culturel et esthétique dans les dictionnaires littéraires***. În: Cahiers roumains d'études littéraires, nr. 3 (1983), p. 121-126

- „Din vremuri de mărire”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Mihail Gașpar. Timișoara, Editura Facla, 1982]. În: Cronica, an. 18, nr. 46 (18 nov. 1983), p. 5
- „Dramaturgia între clipă și durată”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Florin Faifer. Iași, Editura Junimea, 1983]. În: Ateneu, an. 20, nr. 12 (dec. 1983), p. 11

1984

- Contribuții de germanistică.** În: Ateneu, an. 21, nr. 1 (ian. 1984), p. 7
- „Metamorfozele lui Hyperion”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Virgil Cuțitaru. Iași, Editura Junimea, 1983]. În: Convorbiri literare, an. 90, nr. 3 (mar. 1984), p. 5
- „Proza criticilor” și criticul ei** : [recenzie la „Proza criticilor. Lovinescu – Ibrăileanu” de Ioan Holban. București, Editura Minerva, 1983]. În: Ramuri, nr. 4 (apr. 1984), p. 14
- „Călători români în Africa”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Mircea Anghelescu. București, Editura Sport-Turism, 1983]. În: Ateneu, an. 21, nr. 10 (oct. 1984), p. 6
- „Bonus pastor” și blasfemia heliadescă.** În: Revista de istorie și teorie literară, an. 32, nr. 4 (1984), p. 11-14
- Receptarea lui Caragiale în R.F.G.** În: Ateneu, an. 21, nr. 11 (nov. 1984), p. 16
- Șansele analizei istorico-literare** : [recenzie la „Itinerar printre clasici” de Paul Cornea. București, Editura Eminescu, 1984]. În: Cronica, an. 19, nr. 50 (14 dec. 1984), p. 5

1985

- Enunț deschis și limbaj discontinuu la Rebreanu.* În: Collegium (1985), p. 92-99
- „*Etudes balkaniques*” : [recenzie]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 30-31 (1985-1987), p. 291-292
- „*Geneza romanului românesc*” : [recenzie la volumul cu același titlu de Anton Cosma. București, Editura Eminescu, 1985]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 30-31 (1985-1987), p. 253
- „*Opera lui Mihail Sadoveanu*”, vol. 1 : [recenzie la volumul cu același titlu de Ionel Opreșan. București, Editura Minerva, 1986]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 30-31 (1985-1987), p. 259-260
- „*Romanian-Jewish Studies*”, an. 1, nr. 1/1987 : [recenzie]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 30-31 (1985-1987), p. 292
- „*Viața lui Titu Maiorescu*”, vol. 2 : [recenzie la volumul cu același titlu de Z. Ornea. București, Editura Cartea Românească, 1987]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 30-31 (1985-1987), p. 260-261
- Paradoxurile maniheismului sau despre singurătatea unui sax alto* : [recenzie la „Curcubeul de la miezul nopții” de Bedros Horasangian. București, Editura Albatros, 1984]. În: Cronica, an. 20, nr. 8 (22 feb. 1985), p. 4
- „*Scrieri*”, vol. 2 : [recenzie la volumul cu același titlu de Iacob Negruzzi, ediție de Andrei Nestorescu și Nicolae Mecu. București, Editura Minerva, 1983]. Limbă și literatură, nr. 2 (1985), p. 110-111
- Cui îi este teamă de dicționarul literar?* În: Ateneu, an. 22, nr. 7 (iul. 1985), p. 10
- Incipit-ul rebrenian.* În: Convorbiri literare, an. 91, nr. 11 (nov. 1985), p. 12
- Timpul dorinței.* În: Ateneu, an. 22, nr. 11 (nov. 1985), p. 16

Personaj și melodramă (1) [la Liviu Rebreanu]. În: *Cronica*, an. 20, nr. 46 (17 nov. 1985), p. 1, 5

Personaj și melodramă (2) [la Liviu Rebreanu]. În: *Cronica*, an. 20, nr. 47 (22 nov. 1985), p. 1, 5

„Liviu Rebreanu în atelierul de creație” : [recenzie la volumul cu același titlu de Stancu Ilin. București, Editura Minerva, 1985]. În: *Convorbiri literare*, an. 91, nr. 12 (dec. 1985), p. 12

1986

Personalități ieșene. În: *Cronica*, an. 21, nr. 1 (4 ian. 1986), p. 5

„Un veac de poezie aromână” : [recenzie la antologia cu același titlu de Hristu Căndroveanu și Kira Iorgoveanu. București, Editura Cartea Românească, 1985]. În: *Convorbiri literare*, an. 92, nr. 3 (mar. 1986), p. 12

Johann Müller als Sprachrohr seines Autors Gheorghe Atanasiu. În: *Beiträge zur deutschen Kultur* (Tübingen), an. 3, nr. 4 (1986), p. 26-32

Heliade în actualitate : [recenzie la „Ion Heliade Rădulescu” de Mircea Anghelescu. București, Editura Minerva, 1986]. În: *Cronica*, an. 21, nr. 49 (5 dec. 1986), p. 4

1987

Exotism „à rebours”. În: *Almanah Ateneu* (1987), p. 46

„Romanul românesc în interviuri” : [recenzie la volumele cu același titlu, ediție de Aurel Sasu și Mariana Vartic. București, Editura Minerva, 1985-1986]. În: *Ateneu*, an. 24, nr. 1 (ian. 1987), p. 6

- „Junimea” și ordinea culturii.** În: Convorbiri literare, an. 93, nr. 2 (feb. 1987), p. 12-13
- „Convorbiri literare” și izvoarele pașoptiste.** În: Cronica, an. 22, nr. 9 (27 feb. 1987), p. 5
- „Teatru românesc inedit din secolul al XIX-lea”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Paul Cornea, Andrei Nestorescu, Petre Costinescu. București, Editura Minerva, 1986]. În: Convorbiri literare, an. 93, nr. 4 (apr. 1987), p. 6
- „Viața lui Titu Maiorescu”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Z. Ornea. București, Editura Cartea Românească, 1986]. În: Ateneu, an. 24, nr. 4 (apr. 1987), p. 6
- Excursiuni (livrești) în Germania (meridională) (1).** În: Cronica, an. 22, nr. 17 (24 apr. 1987), p. 8
- Excursiuni (livrești) în Germania (meridională) (2).** În: Cronica, an. 22, nr. 21 (22 mai 1987), p. 8
- O singură clipă** : [despre criticul Virgil Cuțitaru]. În: Convorbiri literare, an. 93, nr. 7 (iul. 1987), p. 5
- Vasile Pârvan necunoscut.** În: Revista de istorie și teorie literară, an. 35, nr. 3-4 (iul.-dec. 1987), p. 309-314
- Interferențe culturale româno-germane.** În: Flacăra Iașului, an. 43, nr. 12669 (9 iul. 1987), p. 2
- Excursiuni (livrești) în Germania (meridională) (3).** În: Cronica, an. 22, nr. 31 (31 iul. 1987), p. 8
- Brătescu-Voinești și „armonia universului”.** În: Convorbiri literare, an. 93, nr. 9 (sep. 1987), p. 7

1988

- Modelul psihanalitic și critica literară.** În: Collegium, vol. 4 (1988), p. 18-26

- „Rug de lumină”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Anca Nicolau. Iași, Editura Junimea, 1987]. În: Ateneu, an. 25, nr. 1 (ian. 1988), p. 6
- O versiune germană a lui „Ion”**. În: România literară, an. 21, nr. 2 (7 ian. 1988), p. 19
- Doi ieșeni: Traian Bratu și Mihail Sadoveanu**. În: Convorbiri literare, an. 94, nr. 4 (apr. 1988), p. 6
- „Umbre”, vol. 5** : [recenzie la volumul cu același titlu de Aurel Leon. Iași, Editura Junimea, 1986]. În: Ateneu, an. 25, nr. 4 (apr. 1988), p. 6
- Un français et „notre firmament”**. În: Tribuna României, an. 17, nr. 364 (15 mai 1988), p. 14
- Gordon, lord „fin de siècle”**. În: Cronica, an. 23, nr. 21 (20 mai 1988), p. 5
- Textualismul, clepsidra răsturnată și orgoliul ficțiunii** : [recenzie la „Sala de așteptare” de Bedros Horasangian. București, Editura Cartea Românească, 1987]. În: Convorbiri literare, an. 94, nr. 6 (iun. 1988), p. 4
- O carte în dezbatere** : [„Dicționar al presei literare românești” de I. Hangiu]. În: Revista de istorie și teorie literară, an. 36, nr. 3-4 (iul.-dec. 1988), p. 347-349
- D. V. Barnoschi sau fronda evghenisită**. În: Convorbiri literare, an. 94, nr. 9 (sep. 1988), p. 6 (*semnat: D.M.*)
- Viața ca o experiență** : [recenzie la „Romanul românesc în interviuri”, vol. 3, antologie de Aurel Sasu și Mariana Vartic. București, Editura Minerva, 1988]. În: Convorbiri literare, an. 94, nr. 9 (sep. 1988), p. 4
- Requiem pentru un dinte de lup** : [recenzie la „Trei dinți din față” de Marin Sorescu. București, Editura Eminescu, 1977]. În: Cronica, an. 23, nr. 42 (14 oct. 1988), p. 5
- O evidență – Maiorescu**. În: Familia, an. 24, nr. 11 (nov. 1988), p. 6

Vatra spulberată [- element de intimitate casnică în opera lui Mihail Sadoveanu]. În: *Cronica*, an. 23, nr. 45 (4 nov. 1988), p. 5

1989

Un roman târziu al lui Agârbiceanu. În: *România literară*, an. 22, nr. 5 (2 feb. 1989), p. 7

Întruchiparea lui Hyperion. În: *Luceafărul*, an. 32, nr. 5 (4 feb. 1989), p. 4, 7

Cina Moromeților. În: *Convorbiri literare*, an. 95, nr. 4 (apr. 1989), p. 5

Magul și ordinea cosmică. În: *România literară*, an. 22, nr. 16 (20 apr. 1989), p. 7

Mitologicele. În: *Luceafărul*, an. 32, nr. 19 (13 mai 1989), p. 6

Eminescu și Brătescu-Voinești. În: *Cronica*, an. 24, nr. 21 (26 mai 1989), p. 5

Moartea lui Poesis : [despre Mihai Eminescu]. În: *Convorbiri literare*, an. 95, nr. 6 (iun. 1989), p. 7

Bătrînul și legea [în creația eminesciană]. În: *Cronica*, an. 24, nr. 24 (16 iun. 1989), p. 7

Epistola și versul : [despre Veronica Micle]. În: *Convorbiri literare*, an. 95, nr. 8 (aug. 1989), p. 13

Creangă și Junimea. În: *România literară*, an. 22, nr. 36 (7 sep. 1989), p. 12-13

Yosemite, Yosemite : [despre Veronica Micle]. În: *Luceafărul*, an. 32, nr. 37 (16 sep. 1989), p. 7

Canonul neliniștii (sau descumpănirea lui Ion Creangă) (1). În: *Luceafărul*, an. 32, nr. 43 (28 oct. 1989), p. 6

Canonul neliniștii (sau descumpănirea lui Ion Creangă) (2). În: *Luceafărul*, an. 32, nr. 44 (4 nov. 1989), p. 6

Hidra. În: *Convorbiri literare* - ediție specială, nr. 12 (dec. 1989), p. 4

1990

Traian Bratu în corespondență cu germanistul Th. Frings.

În: Almanah Convorbiri literare (1990), p. 73

Neliniști, lângă un poet. În: Cronica, an. 25, nr. 5 (2 feb. 1990), p. 1

„În vârtejul jucăriilor politice” : [recenzie la „Opere”, vol. 10, de Mihai Eminescu. București, Editura Academiei, 1989]. În: Cronica, an. 25, nr. 13 (30 mar. 1990), p. 8

Ediții de scriitori români apărute la Chișinău : [„Poezii” de Veronica Micle, „Confesiuni lirice” de Magda Isanos, „Opere” de Alecu Russo]. În: Cronica, an. 25, nr. 22 (1 iun. 1990), p. 2

Aron Cotruș inedit. În: România literară, an. 23, nr. 25 (21 iun. 1990), p. 5

Împămintenirea unei tradiții (1). Țăranul problematic. În: Luceafărul, nr. 26 (23 iul. 1990), p. 7, 14

Împămintenirea unei tradiții (2). „Buchetiera” europeană. În: Luceafărul, nr. 27 (1 aug. 1990), p. 7

„Un danez, Sorescu”. În: Luceafărul, nr. 33 (12 sep. 1990), p. 5

Maiorescu și perspectiva deontologică. În: România literară, an. 23, nr. 37 (13 sep. 1990), p. 4-5

Cînd realul cucerește imaginarul. În: Ateneu, an. 27, nr. 10 (oct. 1990), p. 7

Cu Dinicu Golescu prin Europa. În: Luceafărul, nr. 40 (31 oct. 1990), p. 4

Incinta mistică. În: România literară, an. 23, nr. 44 (1 nov. 1990), p. 9

Monahii lui Zamolxe. În: Luceafărul, nr. 43 (21 nov. 1990), p. 12

Împămintenirea unei tradiții. În: Știința (Chișinău), nr. 39 (18 dec. 1990), p. 2

1991

- Magia ritmului epic.* În: Luceafărul, nr. 3 (16 ian. 1991), p. 4
- Editorial basarabean.* În: România literară, an. 24, nr. 3 (17 ian. 1991), p. 11
- Zodia necromantului.* În: Luceafărul, nr. 13 (27 mar. 1991), p. 4-5
- Costache Negruzzi inedit.* În: România literară, an. 24, nr. 23 (6 iun. 1991), p. 12-13
- Kogălniceanu, precursor al epicului citadin.* În: Luceafărul, nr. 27 (3 iul. 1991), p. 7
- Un romancier și trei personaje.* În: Luceafărul, nr. 32 (7 aug. 1991), p. 14
- Un romancier și trei personaje.* În: Literatura și arta (Chișinău), nr. 37 (12 sep. 1991), p. 5
- Editorial basarabean.* În: Basarabia, nr. 10 (oct. 1991), p. 184-185
- Lecturi din romanul continuu (1). Cinismul sacru.* În: Luceafărul, nr. 40 (2 oct. 1991), p. 5-6
- Lecturi din romanul continuu (2). Moartea lupului.* În: Luceafărul, nr. 41 (9 oct. 1991), p. 12
- Lecturi din romanul continuu (3). Clanul descuților.* În: Luceafărul, nr. 42 (16 oct. 1991), p. 12
- Lecturi din romanul continuu (4). „Pohta ce-am pohtit”.* În: Luceafărul, nr. 43 (24 oct. 1991), p. 12
- Un poet român în Germania.* În: Luceafărul, nr. 50 (11 dec. 1991), p. 7
- Între logica istoriei și logica epicului.* În: România literară, an. 24, nr. 51 (19 dec. 1991), p. 12

- Traian Bratu în corespondență cu germanistul Theodor Frings.** În: Anuar de lingvistică și istorie literară, seria B, tom. 33 (1992-1993), p. 167-174
- Costache Negruzzi inedit.** În: Revista de istorie și teorie literară, an. 40, nr. 1-2 (1992), p. 139-147
- Prin Olanda (1).** În: Opinia, an. 3, nr. 509 (16 ian. 1992), p. 2
- Prin Olanda (2).** În: Opinia, an. 3, nr. 510 (17 ian. 1992), p. 2
- Prin Olanda (3).** În: Opinia, an. 3, nr. 511 (18 ian. 1992), p. 2
- Prin Olanda (4).** În: Opinia, an. 3, nr. 512 (21 ian. 1992), p. 2
- Prin Olanda (5).** În: Opinia, an. 3, nr. 513 (22 ian. 1992), p. 2
- Lecturi din romanul continuu (5). Castelul de nisip.** În: Luceafărul, nr. 2 (24 ian. 1992), p. 4
- Un neștiut: Constantin Sporea.** În: Cronica, an. 27, nr. 3 (1-15 feb. 1992), p. 12
- Literatura germană din sud-estul Europei.** În: Literatorul, an. 2, nr. 5 (7 feb. 1992), p. 11
- La Innsbruck, la un congres.** În: Opinia, an. 3, nr. 527 (11 feb. 1992), p. 3
- Lecturi din romanul continuu (6). Un Eu pentru eternitate.** În: Luceafărul, nr. 4 (12 feb. 1992), p. 4
- Lecturi din romanul continuu (7). Clanul șuților.** În: Luceafărul, nr. 5 (19 feb. 1992), p. 12
- Intermediere și creație (literatură germană și literatură română).** În: Luceafărul, nr. 6 (26 feb. 1992), p. 7
- Spiritul convorbirist.** În: Opinia, an. 3, nr. 542 (3 mar. 1992), p. 3
- Lecturi din romanul continuu (8). Pe ce ne bazăm.** În: Luceafărul, nr. 8 (11 mar. 1992), p. 12
- Un bust din Copou: Iacob Negruzzi.** În: Opinia, an. 3, nr. 550 (13 mar. 1992), p. 3
- Un peisaj literar scufundat.** În: Literatorul, an. 2, nr. 10 (13 mar. 1992), p. 11

- Spiritualitatea convorbiristă.* În: Luceafărul, nr. 10 (23 mar. 1992), p. 4
- Iacob Negruzzi și „realismul casnic”.* În: Luceafărul, nr. 11 (1 apr. 1992), p. 12
- Eugen Coșeriu și literatura alegorică (1).* În: Opinia, an. 3, nr. 572 (14 apr. 1992), p. 3
- Eugen Coșeriu și literatura alegorică (2).* În: Opinia, an. 3, nr. 573 (15 apr. 1992), p. 3
- Retrospectiva Otto Dix.* În: Literatorul, an. 2, nr. 16-17 (24 apr. 1992), p. 22
- Literatura alegorică.* În: Luceafărul, nr. 17 (14 mai 1992), p. 12
- Prezențe românești la Augsburg.* În: Opinia, an. 3, nr. 610 (6 iun. 1992), p. 3
- Eminescu – repere germane.* În: Luceafărul, nr. 21 (10 iun. 1992), p. 8-9
- Eminescu în Germania.* În: Opinia, an. 3, nr. 615 (13 iun. 1992), p. 3
- Topîrceanu și teatrul.* În: Luceafărul, nr. 22 (17 iun. 1992), p. 7
- Emigranții și copiii lor.* În: Luceafărul, nr. 26 (15 iul. 1992), p. 14
- O antologie engleză dedicată lui Eminescu.* În: Luceafărul, nr. 27 (22 iul. 1992), p. 7
- Măștile robului măgulit.* În: Literatorul, an. 2, nr. 33 (7 aug. 1992), p. 5
- O cicatrice greu de vindecat.* În: Luceafărul, nr. 48 (16 dec. 1992), p. 6
- Slavici în arhive germane.* În: Luceafărul, nr. 49 (23 dec. 1992), p. 4

1993

- I. Al. Brătescu-Voinești (Protecția paternă).** În: Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași. Literatură, tom. 39-40 (1993-1994), p. 55-61
- Kogălniceanu, precursor al epicului citadin.** În: Revista de lingvistică și știință literară (Chișinău), nr. 1 (ian-feb. 1993), p. 14-18
- Divanul înțelept al sociologiei cu istoria.** În: Luceafărul, nr. 7 (17 feb. 1993), p. 6
- Călător fără complexe.** În: Luceafărul, nr. 11 (17 mar. 1993), p. 6
- Sinteza spiritualității naționale (1).** În: Neamul românesc, an. 1, nr. 2 (apr. 1993), p. 5
- Tradiții filologice.** În: Literatura și arta (Chișinău), nr. 18 (29 apr. 1993), p. 7
- Sinteza spiritualității naționale (2).** În: Neamul românesc, an. 1, nr. 3 (mai 1993), p. 5
- Statuia din bidonvil.** În: Luceafărul, nr. 23 (9 iun. 1993), p. 12
- Varlaam: paradigmă biblică și caz epic.** În: România literară, an. 26, nr. 24 (23-29 iun. 1993), p. 12-14
- Literatura SF în Germania.** În: Convorbiri literare, nr. 7-8 (1993), p. 11
- Un seminar german de românistică.** În: Adevărul literar și artistic, an. 4, nr. 173 (4 iul. 1993), p. 6
- Lovinescu: „sentimentul toleranței ideologice”.** În: Luceafărul, nr. 28 (14 iul. 1993), p. 8
- La Fălticeni.** În: Neamul românesc, an. 1, nr. 7 (aug. 1993), p. 4
- Purificarea prin Maelström.** Neamul românesc, an. 1, nr. 7 (aug. 1993), p. 45
- Teatrul german din Timișoara.** În: România literară, an. 26, nr. 33 (1-7 sep. 1993), p. 16

- Sadoveanu din perspectivă lovinesciană.* În: Neamul românesc, an. 1, nr. 11 (6 nov. 1993), p. 3
- Mihai Drăgan.* În: România literară, an. 26, nr. 44 (10-16 nov. 1993), p. 11

1994

- Pildele unui doctorat ratat* : [despre N. I. Popa]. În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 34-38 (1994-1998), p. 65-76
- Bacovia și Coșbuc.* În: Ateneu, an. 31, nr. 1 (ian. 1994), p. 8
- Moara blestemată.* În: România literară, an. 27, nr. 9 (9-15 mar. 1994), p. 12-13
- Cea dintâi traducere românească a lui „Faust”.* În: Dacia literară, an. 5, nr. 13 (2/1994), p. 6-8
- Scrîitori bucovineni.* În: România literară, an. 27, nr. 16 (27 apr. - 3 mai 1994), p. 19
- Germanistica ieșeană* : [recenzie la „Deutschunterricht in Iassy (1830-1992)” de Horst Fassel. Tübingen, 1993]. În: România literară, an. 27, nr. 18 (11-17 mai 1994), p. 19
- Poeziile lui Eminescu într-o nouă ediție.* În: România literară, an. 27, nr. 20 (25-31 mai 1994), p. 19
- Un alt Eminescu.* În: Neamul românesc, an. 2, nr. 6 (1994), p. 14
- Romania antica e moderna.* În: România literară, an. 27, nr. 34 (7-13 sep. 1994), p. 11
- Cicatricea lui Hyperion.* În: Literatura și arta (Chișinău), nr. 38 (15 sep. 1994), p. 5
- Toamna întrebărilor.* În: România literară, an. 27, nr. 37 (28 sep. - 4 oct. 1994), p. 12-13
- Familia Sadoveanu în Copou.* În: Cuvînt și suflet (Iași), an. 2, nr. 10 (dec. 1994), p. 5

1995

- Copilăria poetului*. În: Opinia, an. 6, nr. 1344 (10 ian. 1995), p. 1, 2
- Fundoianu în actualitate*. În: România literară, an. 28, nr. 4 (8-14 feb. 1995), p. 12
- Grigore Vieru – 60. Departele, aproapele*. În: Cronica, an. 30, nr. 4 (16-28 feb. 1995), p. 9
- Răstignit pentru dragostea de țară* : [despre Grigore Vieru]. În: Limba română (Chișinău), an. 5, nr. 2 (1995), p. 132-135
- Serafim Saka – 60. O parabolă a condiției umane* : [recenzie la „Linia de plutire” de același autor. București, Editura Eminescu, 1993]. În: Cronica, an. 30, nr. 5 (1-15 mar. 1995), p. 5
- Perenitatea interviului* : [recenzie la „Dramaturgia românească în interviuri”, vol. 1, antologie de Aurel Sasu și Mariana Vartic. București, Editura Minerva, 1995]. În: Cronica, an. 30, nr. 13-14 (iul. 1995), p. 12
- Etica revizuirilor* : [recenzie la „Revizuirii” de Ion Simuț. București, Editura Fundației Culturale Române, 1995]. În: Cronica, an. 30, nr. 21 (1-15 nov. 1995), p. 8

1996

- Iluminările unui poet* : [despre Nicolae Labiș]. În: Convorbiri literare, an. 129, nr. 1 (ian. 1996), p. 11
- Vatra care ucide: Boris Baidan*. În: Convorbiri literare, an. 129, nr. 2 (feb. 1996), p. 12
- Un șaizecist pe baricadă*. În: Literatorul, an. 6, nr. 8-9 (16 feb. - 1 mar. 1996), p. 10
- Insectarul realismului socialist*. În: Convorbiri literare, an. 130, nr. 3 (mar. 1996), p. 15

- Constantin Ciopraga – 80. Sensul vieții.** În: *Limba română* (Chișinău), an. 6, nr. 2 (mar.-apr. 1996), p. 83-84
- Un studiu exhaustiv.** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 4 (apr. 1996), p. 12
- Constantin Ciopraga – 80. Sensul vieții.** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 5 (mai 1996), p. 16
- Două cărți de istorie literară :** [recenzie la „Istoria literaturii române” de Doru Scărlătescu. Botoșani, Editura Gee, 1995]. În: *Cronica*, an. 31, nr. 10-11 (mai-iun. 1996), p. 8
- Constantin Ciopraga – 80. Sensul vieții.** În: *Literatura și arta* (Chișinău), nr. 19 (6 mai 1996), p. 5
- Junimea și profesionalizarea scriitorului sau despre politică și literatură.** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 6 (iun. 1996), p. 1, 15
- Un samurai autohton: generalul Gheorghe Băgulescu.** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 8 (aug. 1996), p. 22
- Rebreanu gazetar :** [recenzie la „Opere”, vol. 16, de Liviu Rebreanu, ediție de Nicolae Gheran. București, Editura Minerva, 1995]. În: *Cronica*, an. 31, nr. 15-16 (aug. 1996), p. 8, 13
- Istoria literară ca proces integrativ (1).** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 9 (sep. 1996), p. 22
- Istoria literară ca proces integrativ (2).** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 10 (oct. 1996), p. 22
- Între poezia fonică și mit.** În: *Timpul*, nr. 11 (nov. 1996), p. 2-3
- Șarpele din ciutură :** [recenzie la „Pasaj cu rațe sălbatice” de Grigore Ilisei. Iași, Editura Omnia, 1996]. În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 11 (nov. 1996), p. 21
- Omul care dialoghează cu ceasul.** În: *Convorbiri literare*, an. 130, nr. 12 (dec. 1996), p. 22
- Pentru Marin din Bulzești.** În: *Literatorul*, an. 6, nr. 50 (13-20 dec. 1996), p. 11

1997

- Jurnal de scriitor (1)*** : [despre Liviu Rebreanu]. În: Convorbiri literare, an. 130, nr. 1 (ian. 1997), p. 19
- Jurnal de scriitor (2)*** : [despre Mihail Sebastian]. În: Convorbiri literare, an. 130, nr. 2 (feb. 1997), p. 19
- Junimea și sistemul formal.*** În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 3 (mar. 1997), p. 3
- Există literatură regională?*** : [recenzie la „Poeti din Bucovina”, antologie de Adrian Dinu Rachieru. Timișoara, Editura Helicon, 1996]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 4 (apr. 1997), p. 19
- O monografie Aron Cotruș.*** În: Revista română, an. 3, nr. 2 (1997), p. 10
- Trepte spre sinteză*** : [recenzie la „Frânturi de cultură bucovineană” de Liviu Papuc. Iași, Editura Safir, 1997]. În: Bucovina literară, an. 7, nr. 4-7 (apr.-iul. 1997), p. 20-21
- Un umanist: Nicolae I. Popa.*** În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 5 (mai 1997), p. 4
- Meditații ale unui degustător de esențe*** : [recenzie la „Literatură și reflexivitate” de Ion Apetroaie. Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 1996]. În: Cronica, an. 32, nr. 1 (iun. 1997), p. 9
- Yorik și Oscalambur*** : [despre Oscar Lemnar]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 6 (iun. 1997), p. 19
- Lirica lui Marin Sorescu în versiuni germane necunoscute*** : [patru traduceri ale poemului „Shakespeare”]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 7 (iul 1997), p. 19
- Memorii inedite*** : [despre Constantin Sporea]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 8 (aug. 1997), p. 19
- A trăi în timpul valorilor*** : [despre Ion Apetroaie]. În: Cronica, an. 32, nr. 4 (sep. 1997), p. 10

Logica și straniul : [recenzie la „Dincolo de geamanduri” de Vasile Constantinescu. Iași, Editura Junimea, 1990 și „A opta zi după facerea lumii” de același autor. Iași, Editura Cronica, 1997]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 9 (sep. 1997), p. 12-13

Arhivele secrete rusești și începuturile romanului românesc (1) : [despre paternitatea romanului anonim „Aglaiia”, din secolul al XIX-lea]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 10 (oct. 1997), p. 11

Titu Maiorescu – îndrumător al culturii și literaturii române. În: Revista română, an. 3, nr. 4 (1997), p. 1, 6.

Demnitatea cuvântului poetic : [despre Ioanid Romanescu]. În: Monitorul, an. 7, nr. 238 (11-12 oct. 1997), p. 7

Arhivele secrete rusești și începuturile romanului românesc (2) : [despre paternitatea romanului anonim „Aglaiia”, din secolul al XIX-lea]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 11 (nov. 1997), p. 22-23

Cuvântul și tăcerea : [recenzie la „Portrete și comentarii critice” de Ion Apetroaie. Galați, Editura Porto-Franco, 1997]. În: Revista de lingvistică și știință literară (Chișinău), nr. 6 (1997), p. 131-132

Arhivele secrete rusești și începuturile romanului românesc (3) : [despre paternitatea romanului anonim „Aglaiia”, din secolul al XIX-lea]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 12 (dec. 1997), p. 22-23

1998

Cuvântul și tăcerea : [recenzie la „Portrete și comentarii critice” de Ion Apetroaie. Galați, Editura Porto-Franco, 1997]. În: Cronica, an. 33, nr. 1 (ian. 1998), p. 9

Tudor Vianu: un anti-postmodern. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 1 (ian. 1998), p. 4

- Nostalgia cuvîntului inocent*** : [recenzie la „Prinsă între clamele speranței” de Margareta Curtescu. Chișinău, Editura Arc, 1997]. În: Dacia literară, an. 9, nr. 28 (1/1998), p. 48
- Eminescu***. În: Revista română, an. 4, nr. 1 (1998), p. 1, 5
- E. Lovinescu: Ieșirea din Maelström***. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 2 (feb. 1998), p. 12
- Oală cu pământ de epocă*** : [recenzie la „Ars Longa, vita brevis” de Cătălin Anuța. Iași, Editura Moldova, 1997]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 3 (mar. 1998), p. 11
- Arhivele secrete rusești și începuturile romanului românesc (1)***. În: Revista de lingvistică și știință literară (Chișinău), nr. 2 (1998)
- Ponciful „oralității” lui I. Creangă sau despre re-oralizare***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 4 (apr. 1998), p. 14
- Apolog pentru generația șaizecistă***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 5 (mai 1998), p. 26-27
- Arhivele secrete rusești și începuturile romanului românesc (2)***. În: Revista de lingvistică și știință literară (Chișinău), nr. 3 (1998)
- Pașoptismul și literatura***. În: Academica, an. 8, nr. 7-8 (mai-iun. 1998), p. 42-43
- Pașoptismul și literatura***. În: Limba română (Chișinău), an. 8, nr. 3 (mai-sep. 1998), p. 85-89
- În consonanță cu normele literare românești actuale***. În: Limba română (Chișinău), an. 8, nr. 3 (mai-sep. 1998), p. 90-91
- „Jugul lui Eminescu”*** : [despre detractorii și adulatorii poetului]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 6 (iun. 1998), p. 17
- Pildele unui doctorat ratat (1)*** : [despre N. I. Popa]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 7 (iul. 1998), p. 31
- Literatura și etica***. În: Revista română, an. 4, nr. 3 (1998), p. 1, 5

- Pildele unui doctorat ratat (2)*** : [despre N. I. Popa]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 8 (aug. 1998), p. 32-33
- Prudența pașoptismului***. În: Cronica, an. 33, nr. 8 (aug. 1998), p. 23
- Delavrancea (1)***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 9 (sep. 1998), p. 32
- Delavrancea (2)***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 10 (oct. 1998), p. 32
- Crize de identitate literară***. În: România literară, an. 31, nr. 42 (21-27 oct. 1998), p. 12-13.
- Neojunimismul agonie (1)***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 11 (nov. 1998), p. 32
- Cu Mihai Drăgan prin timp...*** În: Confluente (Revista Școlii „Mihai Drăgan” Bacău), nr. 1 (nov. 1998), p. 25-26
- Neojunimismul agonie (2)***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 12 (dec. 1998), p. 33

1999

- Teză de admitere la Facultatea de Litere***. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 1 (ian. 1999), p. 32
- Eminescu în ediția Maiorescu***. În: Revista română, an. 5, nr. 1-2 (1999), p. 5
- Dinamica alegoriei (1)*** : [despre scriitorii pașoptiști]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 2 (feb. 1999), p. 32
- Dinamica alegoriei (2)*** : [despre scriitorii pașoptiști]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 3 (mar. 1999), p. 31
- Locus amoenus***. În: Limba română (Chișinău), an. 9, nr. 3-5 (1999), p. 36-46
- Timotei Cipariu – poet***. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 4 (apr. 1999), p. 31

- Paradoxul român*** : [recenzie la volumul cu același titlu de Sorin Alexandrescu. București, Editura Univers, 1998].
 În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 5 (mai 1999), p. 31
- Locus amoenus***. În: Continent (Suceava), an. 1, nr. 1 (mai-iun. 1999), p. 67-75
- Călinescu: reverie barocă în Elada (1)***. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 6 (iun. 1999), p. 31
- Călinescu: reverie barocă în Elada (2)***. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 7 (iul. 1999), p. 30-31
- Antieroisumul cotidian (1)*** : [despre memorialistul Constantin Sporea]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 8 (aug. 1999), p. 30-31
- Actualitatea lui Alecsandri***. În: Revista română, an. 5, nr. 3 (1999), p. 2-3
- Antieroisumul cotidian (2)*** : [despre memorialistul Constantin Sporea]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 9 (sep. 1999), p. 30-31
- Robinson și poezia*** : [despre criticul Daniel Dimitriu]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 10 (oct. 1999), p. 26-27
- Un destin: Nicolae Beldiceanu***. În: Revista română, an. 5, nr. 4 (1999), p. 5
- Virtuțile istoricului literar*** : [despre criticul Mircea Popa]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 11 (nov. 1999), p. 25
- „Domnule student, aici este o bibliotecă!”*** : [160 de ani de existență a Bibliotecii Centrale Universitare „M. Eminescu”]. În: Evenimentul, an. 9, nr. 2518 (6 nov. 1999), p. 6
- De la respectul textului la unicitatea lecturii*** : [despre criticul Al. Săndulescu]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 12 (dec. 1999), p. 25
- Sursele primei traduceri românești a părții întâi din „Faust”***. În: Zeitschrift der Germanisten Rumänien, an. 8, Heft 15-16 (2008), p. 155-160

2000

- „Sursele germane ale creației eminesciene”** : [recenzie la volumul cu același titlu de Helmuth Frisch. București, Editura Saeculum I.O., 1999]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 1 (ian. 2000), p. 25, 39
- Meandrele receptării „viețiste”** : [despre Mihai Eminescu]. În: Viața Românească, an. 95, nr. 1-2 (ian.- feb. 2000), p. 70-77
- Calea eminesciană spre ființă**. În: Dacia literară, an. 11, nr. 36 (1/2000), p. 8-12
- „Cercetarea literară azi. Studii dedicate profesorului Paul Cornea”** : [recenzie]. În: Limbă și literatură, vol. 1-2 (2000), p. 117-119
- Calea eminesciană spre ființă (1)** : [traducere în limba rusă de Emil Iordache]. În: Kitej-grad, an. 3, nr. 2 (feb. 2000), p. 8
- Literatură și politică** : [recenzie la „Mișcarea Iconar. Literatură și politică în Bucovina anilor ‘30” de Mircea A. Diaconu. Iași, Editura Timpul, 1999]. În: Convorbiri literare, an. 133, nr. 2 (feb. 2000), p. 25, 30
- Calea eminesciană spre ființă (2)** : [traducere în limba rusă de Emil Iordache]. În: Kitej-grad, an. 3, nr. 3 (mar. 2000), p. 6
- Dificultățile pamfletului** : [recenzie la „Pamfletul ca discurs literar” de Cornel Munteanu. București, Editura Minerva, 1999]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 3 (mar. 2000), p. 25, 30
- Calea eminesciană spre ființă (3)** : [traducere în limba rusă de Emil Iordache]. În: Kitej-grad, an. 3, nr. 4 (apr. 2000), p. 6
- Utopie și pragmatism** : [recenzie la „Iudaism și elenism” de B. Fundoianu, ediție de Leon Volovici și Remus Zăstroiu.

- București, Editura Hasefer, 1999]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 4 (apr. 2000), p. 25, 39
- De la realitatea artei la ficțiunea realității.*** În: Revista română, an. 6, nr. 2 (2000), p. 6, 7
- Între teorie și eseu*** : [despre criticul Mircea Muthu]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 5 (mai 2000), p. 25, 31
- Mai este actual Eminescu?*** În: Ateneu, an. 37, nr. 5 (mai 2000), p. 1, 3
- Oglinzi paralele*** : [recenzie la „Literatură și existență. Eminescu, Blaga” de Iosif Cheie-Pantea. Timișoara, Editura Excelsior, 1998 și „Eminescu și Novalis. Paradigme romantice” de Ștefan Melancu. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1999]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 6 (iun. 2000), p. 25
- Privilegiile interdisciplinarității*** : [despre criticul Petru Ursache]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 7 (iul. 2000), p. 25-26
- Eminescu în germană.*** În: Dacia literară, an. 11, nr. 38 (3/2000), p. 7-8
- Eminescu – omul de teatru*** : [recenzie la volumul cu același titlu de Ștefan Oprea. Iași, Editura Timpul, 2000]. În: Limbă și literatură, an. 45, vol. 3-4 (2000), p. 130-131.
- Publicistica politică eminesciană*** : [recenzie la „Opere politice”, vol. 1-3, de Mihai Eminescu, ediție îngrijită de Cassian Maria Spiridon. Iași, Editura Timpul, 1997-1999]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 8 (aug. 2000), p. 25, 29
- Bunul stil clasic*** : [recenzie la „Dosarul Bacovia, vol. 1, Eseuri despre om și epocă” de Constantin Călin. Bacău, Editura Agora, 1999S]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 9 (sep. 2000), p. 25, 39
- Eseiști de ieri și de azi*** : [recenzie la „Euphorion” de Nicolae Balotă. București, Editura Cartea Românească, 1999; „Reveniri, restituiri, revizui” de Alexandru George.

- București, Editura Cartea Românească, 1999; „Atitudini literare” de Cassian Maria Spiridon. București, Editura Cartea Românească, 1999]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 10 (oct. 2000), p. 25-26
- Axiologia propriei personalități*** : [recenzie la „Dulcea mea Doamnă / Eminul meu iubit”, corespondență inedită Mihai Eminescu – Veronica Micle, ediție îngrijită de Christina Zarifopol-Illias. Iași, Editura Polirom, 2000]. În: Viața Românească, an. 95, nr. 10-11 (oct.-nov. 2000), p. 33-34
- Partimoniul cultural european*** : [recenzie la „Patrimoine littéraire européen”, tome 11, 12, sous la direction de Jean Claude Polet. Paris - Bruxelles, Éditions De Boeck Université, 1999, 2000]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 11 (nov. 2000), p. 25, 39
- Ultimul recurs*** : [despre Laurențiu Ulici]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 11 (nov. 2000), p. 4
- Mai este actual Eminescu?*** În: Datina (Constanța), an. 8, nr. 21 (dec. 2000), p. 8
- Nostalgiiile spiritului clasic*** : [despre criticul Paul Cornea]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 12 (dec. 2000), p. 25, 39
- Dicționarul literaturii vrâncene*** : [recenzie la „Dicționarul scriitorilor și publiciștilor vrânceni” de Florin Muscalu. Focșani, Editura Revistei V, 1999]. În: Revista V, an. 11, nr. 141-143 (2000), p. 12

2001

- Fetele unui epistolar*** : [recenzie la „Dulcea mea Doamnă / Eminul meu iubit”, corespondență inedită Mihai Eminescu – Veronica Micle. ediție îngrijită de Christina

- Zarifopol-Illias. Iași, Editura Polirom, 2000]. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 1 (ian. 2001), p. 25, 27
- O lucrare de pionierat*** : [recenzie la „Ei, care au scris...” de Lucian Dumbrovă. Iași, Editura Everest, 2001]. În: Evenimentul, an. 10, nr. 2881 (13 ian. 2001), p. 14
- Amurgul foiletonului***. În: Convorbiri literare, an. 134, nr. 2 (feb. 2001), p. 25, 29
- Literatura și abordarea sistemică***. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 3 (mar. 2001). p. 25
- Sacrul în lirica basarabeană*** : [recenzie la „Dinamica sacrului în poezia basarabeană contemporană” de Ana Bantoș. București, Editura Fundației Culturale Române, 2000]. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 4 (apr. 2001). p. 25
- Cultivarea unității naționale spirituale***. În: Limba română (Chișinău), an. 11, nr. 4-8 (2001), p. 14
- „Regionalismul basarabean”: concept literar sau concept geopolitic?*** În: Limba română (Chișinău), an. 11, nr. 4-8 (2001), p. 189-192
- „Cuvîntul nostru”. O revistă samizdat din anii cincizeci (1)***. În: Adevărul literar și artistic, an. 10, nr. 562 (3 apr. 2001), p. 5
- „Cuvîntul nostru”. O revistă samizdat din anii cincizeci (2)***. În: Adevărul literar și artistic, an. 10, nr. 563 (10 apr. 2001), p. 11
- Despre „inocența” lui Ion Creangă*** : [recenzie la „Ion Creangă – Măștile inocenței” de Constantin Parascan. Iași, Editura Junimea, 2000]. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 5 (mai 2001). p. 25
- Monografie pentru un minor*** : [recenzie la „Dinu Pillat: un destin împlinit” de Carmen Brăgaru. București, Editura Du Style, 2000]. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 6 (iun. 2001). p. 25
- Dramatismul cumpenei critice***. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 7 (iul. 2001). p. 25, 40

- Eminesciene.*** În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 8 (aug. 2001). p. 25, 29
- O istorie cu... istorii.*** În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 9 (sep. 2001). p. 25
- „Regionalismul basarabean”: concept literar sau concept geopolitic?*** În: Adevărul literar și artistic, an. 10, nr. 585 (18 sep. 2001), p. 5-6
- Stilistica seriilor.*** În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 10 (oct. 2001). p. 25
- Servituțele cronicii literare.*** În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 11 (nov. 2001). p. 25
- Diaspora literară nord-americană.*** În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 12 (dec. 2001). p. 25

2002

- Apolo Bolohan – file de dicționar bucovinean.*** În: Almanah Bucovina literară (2002), p. 33-34
- Șerban Vasile Bascovici.*** În: Anuar de lingvistică și istorie literară, tom. 42-43 (2002-2003), p. 203-206
- Ficțiunea și non-ficțiunea jurnalului*** : [recenzie la „Ficțiunea jurnalului intim” de Eugen Simion. București, Editura Univers Enciclopedic, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 1 (ian. 2002), p. 56-58
- „Ideea latină”.*** În: Luceafărul, nr. 1 (16 ian. 2002), p. 19
- Ipostazele unei structuri epice*** : [recenzie la „Povestirile în ramă. Ipostaze universale și românești ale unei structuri” de Sergiu Pavel Dan. Pitești, Editura Paralela 45, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 135, nr. 2 (feb. 2002). p. 76-78
- Bibliografie călinesciană comentată*** : [recenzie la un volum de Ion Bălu]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 3 (mar. 2002), p. 60-62

- De la identitatea obiectivă la identitatea impusă. Cazul românilor sovietizați.*** În: Adevărul literar și artistic, an. 11, nr. 608 (12 mar. 2002), p. 11
- Istorie (socială) și realitate (literară)*** : [recenzie la „Navigare” de Eugen Uricaru. București, Editura Cartea Românească, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 4 (apr. 2002), p. 57-59
- De la comparatism la istorie literară*** : [recenzie la „Echilibru între antiteze. Heliade – o biografie” de Mircea Anghelescu. București, Editura Univers Enciclopedic, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 5 (mai 2002), p. 44-46
- Romanul popular*** : [recenzie la „Romanul popular în România. Literar și paraliterar” de Ioana Drăgan. Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 6 (iun. 2002), p. 42-44
- Datorii uitate*** : [recenzie la „Jean Bart (Eugeniu Botez). Viața și opera” de Constantin Mohanu. București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 7 (iul. 2002), p. 49-51
- Globalizarea și cultura.*** În: Revista română, an. 8, nr. 2 (2002), p. 1, 12
- Critica localistă*** : [recenzie la „Singurătatea și tristețea oglinzilor. Cronici și eseuri” de Mihail Iordache, ediție îngrijită și prefață de Mircea A. Diaconu. Iași, Editura Timpul, 2001-2002]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 8 (aug. 2002), p. 50-52
- Institutul de lingvistică „A. Philippide” la 75 de ani.*** În: Academica, an. 12, nr. 5-6 (aug.-sep. 2002), p. 33-35
- Discursul istoric pozitiv (I)*** : [recenzie la „Oglinzi retrovizoare. Istorie, memorie și morală în România”, Alexandru Zub în dialog cu Sorin Antohi. Iași : Polirom, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 9 (sep. 2002), p. 62-64.

Discursul istoric pozitiv (2) : [recenzie la „Oglinzi retrovizoare. Istorie, memorie și morală în România”, Alezandru Zub în dialog cu Sorin Antohi. Iași : Polirom, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 10 (oct. 2002), p. 54-57.

Tirania esteticului și pînzele cenușii ale adevărului : [recenzie la „Cochilia și melcul sau Fericirea interzisă” de Bujor Nedelcovici. București, Editura ALLFA, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 11 (nov. 2002), p. 50-52

Cronicarul și plăcerea textului : [recenzie la „Concert de deschidere” de Daniel Cristea-Enache. București, Editura Fundației Culturale Române, 2001]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 12 (dec. 2002), p. 48-50

2003

Obsesii regionaliste : [recenzie la volumele: „Contribuții istorico-literare” de Vasile Ciocanu. București, Editura Fundației Culturale Române, 2001; „Spiritus loci. Variațiuni pe o temă” de Alina Ciobanu-Tofan. Chișinău, Editura Gunivas, 2001; „Literatura română din Basarabia. Anii '20 - '30” de Alexandru Burlacu. Chișinău, Editura Tehnica-Info, 2002 și „Tentația sincronizării” de același autor. Timișoara, Editura Augusta, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 1 (ian. 2003), p. 47-50

O inexactitate comparativă: Lenau și Eminescu. În: Adevărul literar și artistic, an. 12, nr. 649 (14 ian. 2003), p. 1, 8-9

Duiliu Zamfirescu în actualitate : [recenzie la volumele: „Introducere în opera lui Duiliu Zamfirescu” de Ioan Adam, „Duiliu Zamfirescu între Natură și Idee” de Mihai Cimpoi și „Viața lui Duiliu Zamfirescu” de Al.

- Săndulescu. Focșani, Editura ZEDAX, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 136, nr. 2 (feb. 2003), p. 51-53
- Caragialiene** : [recenzie la volumele „Efectul Caragiale” de Constantin Trandafir. București, Editura Vestala, 2002 și „Nordul caragialian” de Ioan Derșidan. București, Editura Univers Enciclopedic, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 3 (mar. 2003), p. 58-60
- Respectul cuvântului** : [recenzie la „Atitudini literare”, vol. 2, de Cassian Maria Spiridon. București, Editura Cartea Românească, 2002]. În: Luceafărul, nr. 11 (26 mar. 2003), p. 8
- Literatura și „modelul magic”** : [recenzie la „O istorie posibilă a literaturii române. Modelul magic” de Paul Anghel, prefață de Ilie Bădescu. Timișoara, Editura Augusta, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 4 (apr. 2003), p. 57-59
- Mărturii despre literatura anti-bolșevică a studenților ieșeni (1957-1958)** : [revista samizdat „Cuvântul nostru”]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 4 (apr. 2003), p. 11-14
- Dacoromânism, diaspora, exil**. În: Revista română, an. 9, nr. 2 (2003), p. 1, 20
- Jurnalismul politic al lui B. P. Hasdeu** : [recenzie la „Articole politice, vol. 1 (1858-1868)”, ediție critică de Stancu Ilin. București, Editura Floarea Darurilor, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 5 (mai 2003), p. 48-51
- Complexes cu probleme** : [recenzie la „Complexul bacovian” de Theodor Codreanu. Iași, Editura Junimea, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 6 (iun. 2003), p. 50-52
- Hazard și creație** : [recenzie la „Mîna care scrie. Spre o poietică a hazardului”, ediția a 2-a, de Irina Mavrodin. București, Editura EST, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 7 (iul. 2003), p. 42-44
- Poezie vs. globalizare**. În: Poezia, an. 9, nr. 3 (2003), p. 11

- Scrisorile lui Caragiale*** : [recenzie la „Opere. Vol. 4. Corespondență” de I.L. Caragiale, ediție de Stancu Ilin și Constantin Hârlav. București, Editura Univers Enciclopedic, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 8 (aug. 2003), p. 43-45
- Pactul cu biografia*** : [recenzie la „Genurile biograficului” de Eugen Simion. București, Editura Univers Enciclopedic, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 9 (sep. 2003), p. 40-42
- Geografie literară (1). Balcanismul*** : [recenzie la „Balcanismul literar românesc” de Mircea Muthu. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002] În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 10 (oct. 2003), p. 45-47
- Geografie literară (2). Kakanian rediviva*** : [recenzie la „Balcanismul literar românesc” de Mircea Muthu. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002] În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 11 (nov. 2003), p. 45-47
- Soresciene*** : [recenzie la „Opera lui Marin Sorescu” de Crenguța Gânscă. Pitești, Editura Paralela 45, 2002; „Marin Sorescu. Între parodic și solitudine necesară” de Maria Ionică. Craiova, Editura Scrisul Românesc, 2003; „Marin Sorescu. Biobibliografie” de Gheorghe Boris Lungu. Craiova, Editura Scrisul Românesc, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 12 (dec. 2003), p. 46-48

2004

- Galeriile Holban*** : [recenzie la „Istoria literaturii române. Portrete contemporane”, vol. 1, de Ioan Holban. Iași, Editura Princeps Edit, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 1 (ian. 2004), p. 51-53
- „Devenirea romanului”*** : [recenzie la volumul cu același titlu de Constantin Dram. Iași, Institutul European, 2003].

- În: Convorbiri literare, an. 137, nr. 2 (feb. 2004), p. 5-47
- Faber est...** : [despre Gavril Istrate]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 3 (mar. 2004), p. 91
- Școlar întru melancolie** : [despre Mihai Ursachi]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 3 (mar. 2004), p. 33-34
- Utopia valorii** : [recenzie la „Antiutopia și utopia valorii” de Mirela Marin. București, Editura Viitorul Românesc, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 3 (mar. 2004), p. 57-59
- Școlar întru melancolie** : [despre Mihai Ursachi]. În: Cronica, an. 39, nr. 3 (mar. 2004), p. 17
- Dadaismul** : [recenzie la „Tristan Tzara. Omul care a pus la cale revoluția Dada” de François Buot, traducere de Alexandru și Magdalena Boiangiu. București, Editura Compania, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 4 (apr. 2004), p. 72-74
- Conceptul de „frumos”** : [recenzie la „C. Dimitrescu-Iași. Studiu monografic: sociologie, filosofie, politică, estetică, pedagogie” de Cătălin Bordeianu, ediția a 2-a. Chișinău, Centrul Național de Drept & Editura Garuda Art, 2002]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 5 (mai 2004), p. 53-55
- Ctitor de punți între două culturi** : [despre Horst Fassel]. În: Arcașul (Cernăuți), nr. 5 (mai 2004), p. 10
- Cazul Vasile Conta** : [recenzie la „Memorie și uitare în cultura română. Cazul Vasile Conta” de Florin Cântec. Iași, Editura Timpul, 2003 și „Vasile Conta. Scrisori și documente inedite” de același autor. Iași, Editura Revistei „Convorbiri literare”, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 6 (iun. 2004), p. 50-52
- Junimismul** : [recenzie la „Marginalii junimiste” de Liviu Papuc. Iași, Editura Timpul, 2003]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 7 (iul. 2004), p. 49-51

- Ecoul timpului probabil*** : [despre Ion Hadârcă]. În: *Limba română* (Chișinău), an. 14, nr. 7-8 (2004), p. 112
- Virtuțile fragmentului*** : [despre eseurile critice ale Ioanei Pârvulescu]. În: *Convorbiri literare*, an. 138, nr. 8 (aug. 2004), p. 54-56
- Ion Budai Deleanu: un scriitor în ofensivă*** : [recenzie la „Opera literară a lui Ion Budai-Deleanu” de Ion Urcan. Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2004; „Țiganiada”, repovestire în proză de Grigore Țugui. Iași, Editura Institutul European, 2004 și „Tsiganiada ou Le Campement des Tsiganes”, traducere din română: Romanița, Aurelia și Valeriu Rusu, adaptare în franceză: Françoise Mingot-Tauran. București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2003]. În: *Convorbiri literare*, an. 138, nr. 9 (sep. 2004), p. 70-72
- De la Beethoven la Tănase Scatiu***. În: *Saeculum* (Focșani), an. 3, nr. 7 (oct. 2004), p. 8-11
- Distopie (1). O călătorie în republica soveto-bolșevică Mancurtova. Istoria unui coșmar***. În: *Convorbiri literare*, an. 138, nr. 10 (oct. 2004), p. 140-143
- Jurnalele lui Marin Preda*** : [recenzie la „Jurnal intim. Carnete de atelier”, ediție îngrijită de Eugen Simion și Oana Soare. București, Editura Ziuă, 2004]. În: *Convorbiri literare*, an. 138, nr. 10 (oct. 2004), p. 42-44
- Aron Cotruș – destin fragmentat*** : [recenzie la „Aron Cotruș. Între revoltă și rugăciune” de Ion Cristofor. Cluj-Napoca, Societatea Culturală „Lucian Blaga”, 2003]. În: *Convorbiri literare*, an. 138, nr. 11 (nov. 2004), p. 43-45
- Distopie (2). Călătorie în Telectulania. Istorisirea celui de-al doilea coșmar***. În: *Convorbiri literare*, an. 138, nr. 11 (nov. 2004), p. 145-147
- Liber psalmodorum*** : [recenzie la „Psalmii în literatura română” de Alexandru Andriescu. Iași, Editura Universității „Al.

I. Cuza”, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 12 (dec. 2004), p. 46-48

2005

Sadoveanu necunoscut. În: Studii și cercetări științifice, Universitatea Bacău, seria Filologie, nr. 15 (2005), p. 24-29

Eminescu și romantismul : [recenzie la „Eminescu și intertextul romantic” de Marina Mureșanu-Ionescu, ediția a 2-a. Iași, Editura Junimea, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 1 (ian. 2005), p. 50-52

Critica simpatetică : [recenzie la „Dosarul Bacovia. O descriere a operei” de Constantin Călin. Bacău, Editura Agora, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 138, nr. 2 (feb. 2005), p. 48-50

Cartea din sertar : [recenzie la „Sertar” de Nicolae Gheran. București, Editura Institutului Cultural Român, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 3 (mar. 2005), p. 50-52

Era dicționarilor : [recenzie la „Dicționarul general al literaturii române”, vol. 1-2, coordonator Eugen Simion. București, Editura Univers Enciclopedic, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 4 (apr. 2005), p. 65-67

Subversiunea ficțiunii : [recenzie la „Autorul și ficțiunile Eului” de Dan Cristea. București, Editura Cartea românească, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 5 (mai 2005), p. 57-59

Din nou despre „Geniu pustiu”. În: Saeculum (Focșani), an. 4, nr. 4 (iun. 2005), p. 16-18

Estetica vieții : [recenzie la „Memorii” de Nicolae Petrescu, ediție de Ionel Oprișan. București, Editura Vestala,

- 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 6 (iun. 2005), p. 61-63
- Misiunea esteticii** : [despre Alexandru Husar]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 7 (iul. 2005), p. 46-48
- „Mișcarea literelor în Ieși” ori „sarcasm și ideal”** : [recenzie la „Opere”, vol. 5-6, de B. P. Hasdeu, ediție de Stancu Ilin. București, Editura Floarea Darurilor, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 8 (aug. 2005), p. 49-50
- Nașterea scriitorului român** : [recenzie la „Apariția scriitorului în cultura română” de Leon Volovici. București, Editura Curtea Veche, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 9 (sep. 2005), p. 43-45
- Regionalism și literatură**. În: Saeculum (Focșani), an. 4, nr. 6-7 (sep.-oct. 2005), p. 29-32
- Bucovina literară** : [recenzie la „Enciclopedia Bucovinei” de Emil Satco. Iași, Editura Princeps Edit, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 10 (oct. 2005), p. 61-63
- Cita mors ruit** : [despre Emil Iordache]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 10 (oct. 2005), p. 41
- Literatura română din Basarabia**. În: Cronica, an. 40, nr. 10 (oct. 2005), p. 19
- Hijo de sus palabras** : [recenzie la „Suavul suspin” de Dragoș Cojocar. Iași, Editura Convorbiri literare, 2004]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 11 (nov. 2005), p. 48-50
- Traducerile germane ale lui Tieck / Baudissin – surse pentru receptarea lui Shakespeare în România**. În: Dacia literară, an. 16, nr. 63 (6/2005), p. 12-15
- Inedite sadoveniene (I)** : [recenzie la „Pagini de jurnal și documente inedite” de Mihail Sadoveanu, ediție de Constantin și Maia Mitru, Olga Rusu, Constantin Ciopraga. Iași, Editura Junimea, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 12 (dec. 2005), p. 50-51

- Junimea și literatura europeană.*** În: Studii și cercetări științifice, Universitatea Bacău, nr. 16 (2006), p. 13-17
- Inedite sadoveniene (2)*** : [recenzie la „Pagini de jurnal și documente inedite” de Mihail Sadoveanu, ediție de Constantin și Maia Mitru, Olga Rusu, Constantin Ciopraga. Iași, Editura Junimea, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 1 (ian. 2006), p. 61-63
- Probleme de titrologie*** : [recenzie la „Arpegii critice” de Bogdan Crețu. Iași, Editura Timpul, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 139, nr. 2 (feb. 2006), p. 66-67
- Petru Caraman*** : [recenzie la „Vechiul cântec popular ucrainean despre Ștefan Voievod” de Petru Caraman. Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 3 (mar. 2006), p. 58-60
- Scepticul nemîntuit*** : [recenzie la „Întoarcerea autorului. Eseuri despre relația creator-operă” de Eugen Simion, cronologie și postfață de Andrei Terian. București, Editura Institutului Cultural Român, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 4 (apr. 2006), p. 62-64
- „Moș Jacques” (sau Negruzziada)*** : [recenzie la „Iacob Negruzzi sau vocația comunicării” de Nicolae Mecu. București, Editura Minerva, 1999 și „Iacob Negruzzi. Viața și opera” de Valeriu Birlan. București, Editura Regina din Arcadia, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 5 (mai 2006), p. 54-56
- Constantin Ciopraga, nonagenar. Eseu lexicografic.*** În: România literară, an. 39, nr. 21 (26 mai 2006), p. 6.
- Eminescu și protocronismul*** : [recenzie la „Interviuri” de Edgar Papu, prefață de Ilie Rad, ediție de Ilie Rad și Grațian Cormoș. Cluj-Napoca, Editura Limes, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 6 (iun. 2006), p. 60-62

- Viața teatrală din Moldova românească*** : [recenzie la „Dramaturgia românească pe scena Teatrului Național din Iași, de la origini pînă la 1916” de Emil Coșeru. Iași, Editura Princeps Edit, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 7 (iul. 2006), p. 59-61
- Ediții noi de poezie veche*** : [recenzie la „Poézii noo” de Ioan Cantacuzino, ediție de Ion Nuță. Iași, Tipografia Moldova, 2005 și „Bicentenarul Elegiei lui Gheorghe Șincai”, ediție de Constantin Mălinaș, prefață de Mircea Tomuș. Oradea, Asociația Română pentru Ex Libris, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 8 (aug. 2006), p. 62-64
- Contra seducțiilor ideologiei*** : [recenzie la „Literatura română postbelică. Preliminarii” de Constantin Pricop. Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 9 (sep. 2006), p. 54-55
- În căutarea textului pierdut*** : [recenzie la „Paratextul. Poetica discursului liminar în comunicarea artistică” de Valeriu P. Stancu. Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 10 (oct. 2006), p. 69-70
- Din nou despre regionalism: literatura aromânească*** : [recenzie la „Despre aromâni. De vorbă cu Hristu Căndroveanu”. București, Editura Fundației Culturale Aromâne „Dimândarea Părintească”, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 11 (nov. 2006), p. 64-66
- Eliade Lusitanul (I)*** : [recenzie la „Mircea Eliade dinspre Portugalia” de Sorin Alexandrescu. București, Editura Humanitas, 2006 și „Mircea Eliade. Nodurile și semnele prozei” de Eugen Simion. Iași, Editura Junimea, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 12 (dec. 2006), p. 61-63

2007

- Eliade Lusitanul (2)*** : [recenzie la „Jurnalul portughez și alte scrieri” de Mircea Eliade, vol. 1-2, ediție îngrijită de Sorin Alexandrescu, Florin Țurcanu și Mihai Zamfir. București, Editura Humanitas, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 1 (ian. 2007), p. 62-64
- Proust în România*** : [recenzie la „A la recherche du roman moderne. La réception de l'oeuvre de Marcel Proust en Roumanie” de Liviu Leonte. Iași, Editura Institutul European, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 140, nr. 2 (feb. 2007), p. 60-61
- Naturalismul autohton*** : [recenzie la „Naturalism românesc” de Rodica Ștefan. București, Editura Niculescu, 2005]. În: Convorbiri literare, an. 141, nr. 3 (mar. 2007), p. 69-70
- Răzburarea inefabilului*** : [recenzie la „Interpretare și raționalitate” de Paul Cornea. Iași, Editura Polirom, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 141, nr. 4 (apr. 2007), p. 60-62
- Literatura română generală*** : [recenzie la „Literatură română în țările vecine (1945-2000)” de Catinca Agache. Iași, Editura Princeps Edit, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 141, nr. 5 (mai 2007), p. 72-74
- O aniversare pilduitoare: Stelian Dumitrăcel***. În: Revista de lingvistică și știință literară (Chișinău), nr. 3-4 (2007), p. 120-122
- Poetul și războiul*** : [recenzie la „Iluzie și Destin. Scrisori. Album. Jurnal pentru Lucia” de Ion Șugariu, ediție de Lucia Șugariu. București, Fundatia Culturală Memoria, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 141, nr. 6 (iun. 2007), p. 61-63
- Literatura din Banat*** : [recenzie la „Dicționar al scriitorilor din Banat”, coordonator Alexandru Ruja și „Printre cărți”

- de același autor. Timișoara, Editura Universității de Vest, 2005, 2006]. În: *Convorbiri literare*, an. 141, nr. 7 (iul. 2007), p. 66-68
- O misiune nobilă*** : [despre ASTRA, Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” Iași]. În: *Revista română*, an. 13, nr. 3 (2007), p. 65
- „Convorbiri literare” și vremurile** : [recenzie la „Lecturi din Convorbiri literare. 1867-1885” de Pavel Florea. Iași, Editura Universitas XXI, 2007]. În: *Convorbiri literare*, an. 141, nr. 8 (aug. 2007), p. 61-63
- Imagologie germană*** : [recenzie la volumul „Germanitatea și literele române” de Bogdan Mihai Dascălu. București, Editura Ideea Europeană, 2007]. În: *Convorbiri literare*, an. 141, nr. 9 (sep. 2007), p. 53-54
- Tenacitatea eseului*** : [recenzie la monografia „Ion Biberi. Suferință și cunoaștere” de Mihaela Albu. Craiova, Fundația „Scrișul Românesc”, 2005]. În: *Convorbiri literare*, an. 141, nr. 10 (oct. 2007), p. 63-64
- Parabola condiției umane. Serafim Saka***. În: *Limba română* (Chișinău), an. 17, nr. 10-12 (2007), p. 66-74
- Mica Romă*** : [recenzie la antologia „Pavel Dan și Blajul”, alcătuită de Ion Buzași, Sergiu Pavel Dan și Aurel Podaru. Beclean, Editura Clubul Saeculum, 2007]. În: *Convorbiri literare*, an. 141, nr. 11 (nov. 2007), p. 52-53
- Discursurile lui Eudoxiu Hurmuzachi*** : [recenzie la volumul „Discursurile lui Eudoxiu Hurmuzachi în Dieta Bucovinei”, ediție bilingvă îngrijită de Ilie Luceac, traducerea textului german de Catrinel Pleșu. București, Editura Institutul Cultural Român, 2007]. În: *Convorbiri literare*, an. 141, nr. 12 (dec. 2007), p. 51-53

- Eminescu dinspre Italia*** : [recenzie la volumul „Mihai Eminescu: nel laboratorio di Luceafărul” de Marco Cugno. Alessandria, Edizioni dell'Orso, 2006]. În: Convorbiri literare, an. 141, nr. 1 (ian. 2008), p. 60-62
- Vasluianul Penes Curcanul și democratizarea personajului literar***. În: Orizont literar contemporan, an. 1, nr. 1 (2008), p. 2
- „Viețistul” Ibrăileanu*** : [recenzie la volumul „Ibrăileanu. Către o teorie a personalității” de Antonio Patraș. București, Editura Cartea Românească, 2007]. În: Convorbiri literare, an. 141, nr. 2 (feb. 2008), p. 64-66
- Ce (mai) înseamnă „poet național”?*** În: România literară, an. 41, nr. 5 (8 feb. 2008), p. 18-19
- Diacronie caragialiană*** : [recenzie la „I.L. Caragiale. Viața și opera. Leben und Werke” de Horia Petra-Petrescu, ediție de Ioan Derșian și Rudolf Windisch. Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2004; „Caragialii, o familie de scriitori” de Luiza Marinescu. București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2005; „Însemnări caragialiene” de Ieronim Tătaru. București, Fundația Culturală Libra, 2006; „Normele limbii literare în opera lui I.L. Caragiale” de Vasile Arvinte. Iași, Editura Demiurg, 2007]. În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 3 (mar. 2008), p. 56-58
- Structuri narative în „Amintiri din copilărie”***. În: Limba română, an 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 75-80
- Impresiuni dintr-o călătorie în timp*** : [recenzie la „Din impresiunile unui călător prin țară” de Vasile Boerescu, ediție de Mircea Anghelescu]. În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 4 (apr. 2008), p. 68-70
- Cumpătarea umanismului (I)*** : [recenzie la „Interviuri” de Constantin Ciopraga, ediție îngrijită de Ilie Rad și

Raluca-Simona Deac. Cluj-Napoca, Editura Limes, 2007]. În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 5 (mai 2008), p. 90-91

Cumpătarea umanismului (2) : [recenzie la „Interviuri” de Constantin Ciopraga, ediție îngrijită de Ilie Rad și Raluca-Simona Deac. Cluj-Napoca, Editura Limes, 2007]. În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 6 (iun. 2008), p. 52-53

Teatrul german din România : [recenzie la „Bühnen-Welten vom 18-20 Jahrhundert. Deutsches Theater in den Provinzen des heutigen Rumänien” de Horst Fassel. Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2007]. În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 7 (iul. 2008), p. 58-60

Arcade septentrionale : [recenzie la volumul cu același de Lucia Olaru Nenati București, Editura Academiei Române, 2007]. În Convorbiri literare, an. 142, nr. 8 (aug. 2008), p. 48-50

Compendiu „Sebastian” : [recenzie la „Mihail Sebastian. Între viață și ficțiune” de Constantin Trandafir. București, Fundația Culturală Libra, 2007]. În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 9 (sep. 2008), p. 50-52

INTERVIURI – ÎN VOLUME

[**Interviu**]. În: „Oglinzile cetății” de Nicolae Busuioc, vol. 2. Chișinău, Editura Știința, 1994, p. 144-157

Cercurile imaginarului. În: „Mă topesc în flăcări. Dialoguri cu eminescologi în perspectiva mileniului III”, Chișinău, Editura Litera, 2000, p. 631-640

[**Interviu**]. În: „101 dialoguri în libertate” de Cassian Maria Spiridon. București, Editura Ideea Europeană, 2007, p. 273-286

[**Interviu**]. În: „Mărturii dintre milenii” de Angela Baci-Moise. Cluj-Napoca, Editura Limes, 2007, p. 200-204

INTERVIURI, ANCHETE LITERARE, CUVÎNTĂRI – ÎN PERIODICE

Cercetarea academică și actualitatea literară : [răspuns la anchetă]. În: *Cronica*, an. 3, nr. 28 (13 iul. 1968), p. 3-4

Adunarea generală a Asociației scriitorilor din Iași. Din cuvîntul participanților la discuții. În: *Convorbiri literare*, nr. 5 (mai 1977), p. 15

Cuvîntare la Colocviul național de critică și istorie literară, București, 15-16 decembrie 1977. În: *România literară*, an. 10, nr. 51 (22 dec. 1977), p. 7

Cuvîntare la Colocviul național de critică și istorie literară, București, 15-16 decembrie 1977. În: *Viața românească*, Nr. 3, 1978

Starea edițiilor : [răspuns la anchetă]. În: *Convorbiri literare*, nr. 12 (dec. 1979), p. 2-3

Foiletonul, dicționarul și etica actului critic : [răspuns la ancheta: Condiția dicționarelor literare]. În: *Cronica*, an. 15, nr. 1 (4 ian. 1980), p. 1, 3

[**Interviu**] : [realizat de Ioan Holban]. În: *Ateneu*, an. 20, nr. 5 (mai 1983), p. 8

[**Interviu**]. În: *Flacăra Iașului*, an. 40, nr. 11791 (6 sep. 1984), p. 2

Creangă, contemporanul nostru : [răspuns la colocviu]. În: *Ateneu*, an. 26, nr. 12 (dec. 1989), p. 8

„Bonus pastor” – un titlu cenzurat : [interviu realizat de Mihai Cimpoi]. În: *Sfatul țării (Chișinău)*, nr. 18-19-20 (feb. 1992), p. 12-13

- Un amplu program de cercetare pentru filologii ieșeni*** : [interview realizat de Gh. Matei]. În: Opinia, an. 3, nr. 651 (4 aug. 1992), p. 1, 3
- Să-i lăsăm pe specialiști să-și spună cuvântul*** : [interview realizat de Gh. Matei]. În: Opinia, an. 3, nr. 652 (5 aug. 1992), p. 1, 3
- „Dicționarul literaturii române”*** : [interview]. În: ALA, an. 4, nr. 159 (28 mar. 1993), p. 3
- Despre „Dicționarul literaturii române”*** : [interview realizat de Constantin Călin]. În: Sinteze (Bacău), an. 4, nr. 48 (3 dec. 1993), p. 1
- Cărți cu valoare de patrimoniu în biblioteca Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași*** : [interview realizat de Ruxanda Butunoi]. În: Opinia, an. 4, nr. 1127 (apr. 1994), p. 2
- Cercetarea este dinamică prin însăși definiția ei*** : [interview realizat de Daniela Corneștean]. În: Cronica, an. 29, nr. 19 (1-15 oct. 1994), p. 3
- „Cultura generației mele a fost făcută pe sub bancă”*** : [interview realizat de Mircea Popa]. În: Tribuna, an. 8, nr. 9 (29 feb. - 6 mar. 1996), p. 3
- Literatura română postbelică*** : [răspuns la anchetă]. În: Caiete critice, nr. 11-12 (1996), p. 126-127
- Institutul de Filologie Română „A. Philippide” nu trebuie să dispară!*** : [interview realizat de Magda Olteanu]. În: Opinia, an. 8, nr. 2083 (13 iun. 1997), p. 1, 2
- Posteritatea lui Marin Preda*** : [răspuns la anchetă]. În: Caiete critice, nr. 8-10 (1997), p. 63-64
- Lucian Vasiliu în dialog cu Dan Mănuță***. În: Bucovina literară, an. 8, nr. 1-2 (ian.-feb. 1998), p. 3-6
- Pro și contra Eminescu. „Denigrarea operei poetice a lui Eminescu, ca și idolatrizarea sa excesivă, stau sub semnul unei inculturi profunde”*** : [interview realizat de

- Rosana Heinisch]. În: Evenimentul, an. 8, nr. 2021 (28 mar. 1998), p. 10
- „Istoria și critica literară sînt pline de locuri comune exasperante”** : [interview realizat de Lucia Cireș]. În: Dacia literară, an. 9, nr. 29 (2/1998), p. 34-37
- „Critica și istoria literară mi-au dat posibilitate de a fi liber”** : [interview realizat de Cassian Maria Spiridon]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 5 (mai 1998), p. 4-5
- S.O.S. cercetarea românească** : [interview realizat de Rosana Heinisch și Iulia Iacob]. În: Evenimentul, an. 8, nr. 2147 (25 aug. 1998), p. 11
- „Unii filosofi români l-au declarat pe Eminescu prost sau din contra, genial, pe baza unor texte care nu i-au aparținut”** : [interview realizat de Rosana Heinisch]. În: Evenimentul, an. 7, nr. 2267 (15 ian. 1999), p. 9
- Noi intrăm în cultura europeană ca lectori ai lui Eminescu** : [intervenție în cadrul simpozionului „Eminescu și scriitorii români contemporani”, organizat de Uniunea Scriitorilor din România]. În: Azi cultural, nr. 30 (17 ian. 2000), p. 4-5 (supliment inclus în nr. 2145 al ziarului „Azi”)
- „Europenismul înseamnă conservarea diversității valorilor”** : [interview realizat de Florin Muscalu]. În: Revista V, an. 9, nr. 3 (2000), p. 3
- Editura Minerva** : [răspuns la anchetă]. În: Familia, an. 37, nr. 1, (ian. 2001), p. 65
- Romanul românesc al secolului XX** : [răspuns la anchetă]. În: Observator cultural, nr. 45-46 (ian. 2001), p. 14
- Interviu** : [realizat de Mirela Corlățan]. În: Monitorul, nr. 82 (7 apr. 2001), p. 2
- „În literatură, politica are efectul unei împușcături de pistol într-o sală de concert”** : [interview realizat de Sergiu Adam]. În: Ateneu, an. 41, nr. 11-12 (nov.-dec. 2004), p. 13

- „*În străinătate, studierea limbii și literaturii române este pe cale de dispariție*” : [interviu realizat de Angela Baciui-Moise]. În: *Ex Ponto* (Constanța), an. 4, nr. 4 (oct.-dec. 2006), p. 79-81
- „*O valoare artistică poate fi comparată cu un poliedru*” : [interviu]. În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 35-44
- „*Bună sau rea, critica literară de azi este o continuare a criticii junimiste*” : [interviu]. În: *Convorbiri literare*, an. 142, nr. 5 (mai 2008), p. 6-10

TRADUCERI – VOLUME

- Kennedy, Stetson.** *Operațiunea anti Ku-Klux-Klan*, [roman], traducere de Dan Mănușă. Iași, Editura Moldova, 1992, 231 p.

TRADUCERI – ÎN PERIODICE

- Goethe, Johann Wolfgang.** *Prometeu*. În: *Cuvântul nostru*, an. 1, nr. 2 (apr. 1957), p. 36-38 (*semnat: x.y.*)
- Schiller, Friedrich.** *Mănușa*. În: *Cuvântul nostru*, an. 1, nr. 2 (apr. 1957), p. 39 (*semnat: x.y.*)
- Petrarca, Francesco.** *Sonetul nr. CLXV*. În: *Cuvântul nostru*, an. 1, nr. 2 (apr. 1957), p. 34 (*semnat: x.y.*)
- Shakespeare, William.** *Sonetul nr. 76*. În: *Cuvântul nostru*, an. 1, nr. 2 (apr. 1957), p. 35 (*semnat: x.y.*)
- Beckett, Samuel.** *Eh Joe* : [traducere]. În: *Cronica*, an. 3, nr. 29 (20 iul. 1968), p. 9

Folclor din Far West. *Balada lui Jesse James; Frankie și Johnny* : [traduceri]. În: Cronica, an. 32, nr. 7 (dec. 1997), p. 27

II. RECEPTAREA CRITICĂ

REFERINȚE – ÎN DICȚIONARE

Popa, Marian. *Dicționar de literatură română contemporană*, ediția a 2-a, București, Editura Albatros, 1977, p. 343-344

***Dicționar cronologic. Literatura română*, coordonatori I.C. Chițimia și Al. Dima, București, Editura științifică și enciclopedică, 1979, p. 398, 647, 660, 730, 732**

Satco, Emil; Pînzaru, Ioan. *Dicționar de literatură. Bucovina*, Suceava, 1993, p. 141-142

Busuioc, Nicolae. *Scriitori ieșeni contemporani*, Iași, Editura Junimea, 1997, p. 252-254

***Catalogul experților*, editat de Societatea Academică Română, București, 1997, p. 151**

***Dicționarul specialiștilor în știința și tehnica românească*, București, Editura Tehnică, 2000, p. 195-196**

***Dicționarul scriitorilor români*, vol. 3, coordonatori Mircea Zăciu, Marian Papahagi și Aurel Sasu, București, Editura Albatros, 2001, p. 154-155 (*articol semnat de Aurel Sasu*)**

- Busuioc , Nicolae, *Scritori și publiciști ieșeni contemporani***, ediția a 2-a, Iași, Editura Vasiliana '98, 2002, p. 283-284
- Who's Who in România***, București, Editura Pegasus Press, 2002, p. 389
- Satco, Emil. *Enciclopedia Bucovinei***, vol. 2, Iași, Editura Princeps Edit, 2004, p. 42-44
- Dicționarul general al literaturii române***, vol. 4, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005, p. 292-294 (*articol semnat de Remus Zăstroiu*)
- Sasu, Aurel. *Dicționarul biografic al literaturii române***, vol. 2, Pitești, Editura Paralela 45, 2006, p. 77-78

REFERINȚE – ÎN VOLUME

- Zaciu, Mircea. *Bivuac***, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1974, p. 119-133 (*despre „Documente literare junimiste”*)
- Cornea, Paul. *Semnele vremii***, București, Editura Eminescu, 1995, p. 98-105 (*despre „Lectură și interpretare”*)
- Simuț, Ion. *Critica de tranziție***, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1996, p. 75-78 (*despre „Lectură și interpretare”*)
- Rachieru, Adrian Dinu. *Liviu Rebreanu: utopia erotică***, Timișoara, Editura Augusta, 1997, p. 87-106 (*despre „Liviu Rebreanu sau lumea prezumtivului”*)
- Constantin, Ilie. *Lecturi împreună***, București, Editura Libra, 1998, p. 40-41
- Apetri, Dumitru. *Bucovina. Cultură, personalități, destine***, Timișoara, Editura Augusta, 2000, p. 175-178
- Micu, Dumitru. *Istoria literaturii române***, București, Editura Saeculum I.O., 2000, p. 731
- Cimpoi, Mihai. *Critice***, vol. 1, Craiova, Fundația Scrisul Românesc, 2001, p. 103-111

- Simion, Eugen.** *Ficțiunea jurnalului intim*, vol. 3. București, Editura Univers Enciclopedic, 2001, p. 64-69 (*despre „Iacob Negruzzi, Jurnal”*)
- Boldea, Iulian.** *Scriitori români contemporani*, Târgu Mureș, Editura Ardealul, 2002, p. 282-285 (*despre „Pelerinaj spre ființă. Eseu asupra imaginarului poetic eminescian”*)
- Petraș, Irina.** *Panorama criticii literare românești. 1950-2000*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2002, p. 406-410
- Cubleșan, Constantin.** *Eminescu în orizontul criticii*, vol. 4, Pitești Editura Paralela 45, 2000, p. 6, 45-47
- Cubleșan, Constantin.** *Eminescu în oglinzile criticii*, vol. 5, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001, p. 62-66 (*despre „Pelerinaj spre ființă. Eseu asupra imaginarului poetic eminescian”*)
- Cubleșan, Constantin.** *Eminescu în reprezentări critice*, vol. 6, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003, p. 153-159
- Holban, Ioan.** *Istoria literaturii române. Portrete contemporane*, vol. 1, Iași, Editura Princeps Edit, 2003, p. 396-406
- Munteanu, Cornel.** *Lecturi neconvenționale*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2003, p. 173-178
- Antofi, Eugenia-Simona.** *Spații culturale și modele literare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2005, p. 162-164
- Busuioc, Nicolae.** *Cetatea gânditoare*, Iași, Editura Cronica, 2005, p. 264-275
- Ciolca, Cătălin.** *Cartea Fălticenilor*, Iași, Editura Omnia, 2005, p. 135
- Filip, Simona.** *Dan Mănuță, „Pelerinaj spre ființă”*. În: „Spații culturale și modele literare”. București, Editura Didactică și Pedagogică, 2005, p. 162-164

- Ghilaș, Ana.** *Romanul anilor '60*, Chișinău, CEP USM, 2006, p. 3-20
- Holban, Ioan.** *Istoria literaturii române contemporane*, vol. 3, Iași, Editura TipoMoldova, 2006, p. 130-138
- Rusu, Aurelia.** *Eminescu. Orizonturi succesive*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2006, p. 113-120
- Burlacu, Alexandru.** *Textexistențe*. Chișinău, Editura Elan Poligraf, 2007, p. 246-248
- Holban, Ioan.** *Literatura subiectivă*. Iași, Editura TipoMoldova, 2008, p. 65-71 (*despre „Jacob Negruzzi, Jurnal”*)
- Luchkanyn, Sergiy.** *70-riccia vidatnogo literaturoznavčija Dana Manuka*. În: *Ukrainoznavstvo, Antikoznavstvo, Zahodoznavstvo i Shodoznavstvo*. Kiiv, Alfa Druk, 2008, p. 8-11

REFERINȚE – ÎN PERIODICE

- Sasu, Aurel.** *Dan Mănuță sau etica severă a ideilor*. În: *Cronica*, an. 16, nr. 41 (9 oct. 1981), p. 5
- Faifer, Florin.** *Argument pentru un istoric literar*. În: *Cronica*, an. 23, nr. 21, (20 mai 1988), p. 5
- Pînzaru, Ion.** *Dicționar. Mănuță Dan*. În: *Pagini bucovinene*, an. 8, nr. 3 (mar. 1989), p. II
- Rauscher, Anton.** *Staat-Gesellschaft-Kirche*. În: *Unipress (Augsburg)*, nr. 3 (1992), p. 28
- Cimpoi, Mihai.** *Dan Mănuță: obsesia cercului*. În: *Limba română (Chișinău)*, an. 8, nr. 3 (mai-sep. 1998), p. 81-84
- Ilisei, Grigore.** *Cărturarul*. În: *Evenimentul*, nr. 2073 (30 mai 1998), p. 9

- Papuc, Liviu.** *Dan Mănuță. Microfișă bibliografică.* În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 5 (mai 1998), p. 2
- Dumistrăcel, Stelian.** *Din cercetare la catedră.* În: Symposion (27 mai 1998), p. 1 (inclus în nr. 2404 al ziarului „24:ore”)
- Blănaru, Constantin.** *Literatură contemporană. Dan Mănuță.* În: Bucovina literară, an. 8, nr. 6 (iun. 1998), p. 23
- Dumistrăcel, Stelian.** *Cercetătorul profesor.* În: Cronica, an. 33, nr. 8, (aug. 1998), p. 23
- Cimpoi, Mihai.** *Dan Mănuță „taciturnul”.* În: Flux (Chișinău), an. 4, nr. 34 (28 aug. 1998), p. 9
- Cimpoi, Mihai.** *Dan Mănuță: obsesia cercului.* În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 9 (sep. 1998)
- Apetri, Dumitru.** *Un savant de prestigiu.* În: Literatura și arta (Chișinău), nr. 48 (26 nov. 1998), p. 4
- Banțoș, Alexandru.** [*Dan Mănuță*]. În: Limba română (Chișinău), an. 8, nr. 3 (mai-sep. 1998), p. 80
- Apetri, Dumitru; Ciocanu, Vasile; Berejan, Silviu.** *Dan Mănuță la 60 de ani.* În: Revista de lingvistică și știință literară, nr. 5 (1998), p. 158-159
- Saka, Serafim.** *Neptun.* În: Timpul (Chișinău), nr. 6 (19 oct. 2001), p. 8
- Cimpoi, Mihai.** *Dan Mănuță: obsesia cercului.* În: Symposion (21 oct. 1998), p. 1 (inclus în nr. 2528 al ziarului „24:ore”)
- Zăstroiu, Remus.** *Dan Mănuță.* În: Buletinul Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, an. 4, nr. 2 (apr.-iun. 2003), p. 11-13
- Munteanu, Cornel.** *Critica de caz.* În: Nord Literar (Baia Mare), an. 2, nr. 2 (feb. 2004), p. 4
- Cornea, Paul.** *Un toast pentru Dan Mănuță.* În: Philologica Jassyensia, an. 4, nr. 1 (2008), p. 233-234

- Courriol, Jean-Louis.** *Un exégète subtil et passionné de l'univers eminescien.* În: *Philologica Jassyensia*, an. 4, nr. 1 (2008), p. 235-236
- Fassel, Horst.** „*Wer mit ich selbst einig ist, ist es mit anderen*” (*Titu Maiorescu*). *Zielsetzungen und Wegmarken von Professor Dan Mănuacă.* În: *Philologica Jassyensia*, an. 4, nr. 1 (2008), p. 237-246
- Ilie, Emanuela.** *Literatura și ideologia.* În: *Philologica Jassyensia*, an. 4, nr. 1 (2008), p. 257-260
- Luchkanyn, Sergiy.** *Magister Maximus Jassyensis.* În: *Philologica Jassyensia*, an. 4, nr. 1 (2008), p. 257-260
- Tărîțeanu, Vasile.** *Căutător de comori la mari adîncimi.* În: *Philologica Jassyensia*, an. 4, nr. 1 (2008), p. 271-274
- Windisch, Rudolf.** *Ein Beitrag zur Geschichte der „Faust“-Übersetzungen: Dan Mănuacă.* În: *Philologica Jassyensia*, an. 4, nr. 1 (2008), p. 275-284
- Anghelescu, Mircea.** *Spirit neliniștit și curios.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 51-55
- Caraman, Viorica-Ela.** *Claritate și exhaustivitate în restituirea procesului literar.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 75-80
- Cimpoi, Mihai.** *Fenomenologia „adevăratului” junimism.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 63-67
- Ciopraga, Constantin.** *Un exeget exemplar.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 61
- Holban, Ioan.** *În contra poncifelor din istoria literaturii.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 44-50
- Ruja, Alexandru.** *Hermeneut în lumea clasicilor.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 56-60
- Vrabie, Diana.** *Virtuțile unui spirit consecvent.* În: *Limba română*, an. 17, nr. 3-4 (mar.-apr. 2008), p. 68-71

- Ilie, Emanuela.** *Dan Mănuță sau despre virtuțile istoricului literar.* În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 5 (mai 2008), p. 42-43
- Livescu, Cristian.** *O autoritate a istoriografiei literare românești.* În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 5 (mai 2008), p. 38-40
- Patraș, Antonio.** *Nulla dies sine linea!* În: Convorbiri literare, an. 142, nr. 5 (mai 2008), p. 41
- Andrei, Alexandra.** *Dan Mănuță: „un pasionat al investigării critice și istorice”.* În: Timpul (Tîrgu Jiu), an. 9, nr. 21 (23-29 mai 2008), p. 7
- [Dan Mănuță: grupaj omagial]** : [semnează: Nicolae Balotă, Mircea Popa, Florin Faifer, Mihai Cimpoi, Teodor Vârgolici, Cristian Livescu]. În: Acasă, an. 1, nr. 3 (iul.-aug.-sep. 2008), p. 121-122

RECENZII LA VOLUME – ÎN PERIODICE

[Scriitori junimiști, 1971]

- Balotă, Nicolae.** [Recenzie]. În: România literară, Nr. 38 (1971), p. 6
- Constantin, Ilie.** [Recenzie]. În: Luceafărul, nr. 41 (1971), p. 2
- Barbu, Nicolae.** *Dan Mănuță: „Scriitori junimiști”* : [recenzie]. În: Cronica, an. 6, nr. 42 (1971), p. 8
- Apetroaie, Ion.** [Recenzie]. În: Flacăra Iașului, an. 27, nr. 7806 (23 oct. 1971), p. 4
- Volovici, Leon.** [Recenzie]. În: Convorbiri literare, an. 2, nr. 11 (nov. 1971), p. 71-72
- Zaciu, Mircea.** [Recenzie]. În: Steaua, nr. 1 (1972)

- Drăgan, Mihai.** [*Recenzie*]. În: *Cronica*, an. 7, nr. 11 (17 mar. 1972), p. 5
- Piru, Al.** [*Recenzie*]. În: *România literară*, an. 5, nr. 14 (30 mar. 1972), p. 12
- Zăstroiu, Remus.** [*Recenzie*]. În: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, tom. 24 (1973)

[Documente literare junimiste, 1973]

- Drăgan, Mihai.** *Documente literare junimiste* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 8, nr. 45 (9 nov. 1973), p. 4
- Dobrescu, Al.** *Documente literare junimiste* : [recenzie]. În: *Convorbiri literare*, nr. 2 (feb. 1974), p. 7
- Zaciu, Mircea.** [*Recenzie*]. În: *Manuscriptum*, nr. 3 (1974)

[Critica literară junimistă, 1975]

- Dobrescu, Al.** *Mișcarea criticii la Iași (2)* : [recenzie]. În: *Convorbiri literare*, nr. 10 (oct. 1975), p. 5
- Leonte, Liviu.** *Junimismul în atenția criticii* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 10, nr. 39 (1975), p. 2
- Dimisianu, Gabriel.** [*Recenzie*]. În: *România literară*, nr. 41 (1975), p. 11
- Coroiu, Constantin.** [*Recenzie*]. În: *Flacăra Iașului*, an. 31, nr. 9008 (1975), p. 2
- Fassel, Horst.** [*Recenzie*]. În: *Neuer Weg*, an. 27, nr. 8227 (25 oct. 1975), p. 4
- George, Alexandru.** *Critica literară la Junimea* : [recenzie]. În: *Viața românească*, an. 28, nr. 11 (nov. 1975), p. 58-60

- Cazimir, Ștefan.** [*Recenzie*]. În: *Limbă și literatură*, vol. 2 (1977), p. 553-554
- Pricop, Constantin.** [*Recenzie*]. În: *Cronica*, an. 12, nr. 49 (9 dec. 1977), p. 6
- Lăudat, I. D.** [*Recenzie*]. În: *Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași. Secțiunea 3, Literatură*, tom. 23 (1977), p. 128-129

[Argumente de istorie literară, 1978]

- Faifer, Florin.** *Dan Mănuță: „Argumente de istorie literară”* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 13, nr. 40, (6 oct. 1978), p. 4
- Apetroaie, Ion.** [*Recenzie*]. În: *Flacăra Iașului*, an. 35, nr. 9988 (11 nov. 1978), p. 2
- Apetroaie, Ion.** [*Recenzie*]. În: *Ramuri*, nr. 1 (ian. 1979), p. 6
- Gheorghiu, Mihai Dinu.** *Dan Mănuță: „Argumente de istorie literară”*. În: *Convorbiri literare*, nr. 1 (ian 1979), p. 5
- Sasu, Aurel.** [*Recenzie*]. În: *Steaua*, nr. 1 (1979), p. 6
- Zamfir, Mihai.** [*Recenzie*]. În: *Limbă și literatură*, vol. 1 (1980), p. 137-138

[Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900, 1979]

- Angheliescu, Mircea.** [*Recenzie*]. În: *Luceafărul*, nr. 49 (1979)
- Duțu, Al.** [*Recenzie*]. În: *România literară*, nr. 49 (1979)
- Andriescu, Al.** *O nouă etapă în elaborarea dicționarilor literare* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 14, nr. 49 (1979), p. 2

- Barbu, Nicolae.** *Lucrare de amploare și densitate singulară* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 14, nr. 49 (1979), p. 2
- Ciopraga, Constantin.** *Operă de importanță excepțională* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 14, nr. 49 (1979), p. 1, 2
- Leonte, Liviu.** *Operă de referință* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 14, nr. 49 (1979), p. 2
- Sângeorzan, Zaharia.** *Sentimentul totalității* : [recenzie]. În: *Cronica*, an. 14, nr. 49 (1979), p. 2
- Bălan, I. D.** [Recenzie]. În: *Scînteia*, nr. 11607 (6 dec. 1979)
- Ornea, Z.** [Recenzie]. În: *Era socialistă*, an. 59, nr. 24 (20 dec. 1979), p. 42-43
- Ștefănescu, Al.** [Recenzie]. În: *Contemporanul*, nr. 51 (21 dec. 1979), p. 10
- Cioculescu, Șerban.** [Recenzie]. În: *Informația Bucureștiului*, an. 27, nr. 8162 (22 dec. 1979), p. 4
- Dobrescu, Al.** „*Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900*” : [recenzie]. În: *Convorbiri literare*, nr. 1 (ian. 1980), p. 5
- Popa, Mircea.** [Recenzie]. În: *Argeș*, nr. 1 (1980)
- Pop Corniș, Marcel.** [Recenzie]. În: *Orizont*, an. 31, nr. 5 (31 ian. 1980), p. 2
- Andriescu, Al.** [Recenzie]. În: *Convorbiri literare*, nr. 2 (feb. 1980), p. 6
- Popa, Mircea.** [Recenzie]. În: *Steaua*, nr. 2 (1980)
- Barbu, Nicolae.** *Ideea continuității valorilor culturii române* : [recenzie]. În: *Convorbiri literare*, nr. 3 (mar. 1980), p. 7
- Lazăr, Monica.** *Calitatea instrumentului de lucru* : [recenzie]. În: *Convorbiri literare*, nr. 3 (mar. 1980), p. 7

[Iacob Negruzzi, Jurnal, 1980]

Cioculescu, Barbu. [*Recenzie*]. În: Revista de istorie și teorie literară, tom. 29, nr. 3 (1980), p. 489

[Pe urmele lui Mihail Sadoveanu, 1982]

Barbu, Nicolae. [*Recenzie*]. În: Cronica, an. 17, nr. 35 (27 aug. 1982), p. 7

Manu, Emil. [*Recenzie*]. În: România liberă, an. 40, nr. 11783 (18 sep. 1982), p. 2

Codrescu, Valentin. *Dan Mănuță: „Pe urmele lui Mihail Sadoveanu”* : [recenzie]. În: Convorbiri literare, an. 88, nr. 10 (oct. 1982), p. 9

Cuțitaru, Virgil. *Iarăși despre generații* : [recenzie]. În: Convorbiri literare, an. 88, nr. 11 (nov. 1982), p. 9

Fassel, Horst. [*Recenzie*]. În: Neue Literatur, an. 33, nr. 12 (dec. 1982), p. 84-85

Cioculescu, Șerban. *Căile Sfinxului* : [recenzie]. În: România literară, an. 16, nr. 1 (6 ian. 1983), p. 7

Volovici, Leon. *Clasicii în noi interpretări* : [recenzie]. În: Cronica, an. 18, nr. 3 (10 ian. 1983), p. 5

Brădățan, Dumitru. *Probitatea istoricului literar* : [recenzie]. În: Pagini bucovinene, an. 2, nr. 14 (feb. 1983), p. 3

Sângeorzan, Zaharia. *Călătorind cu Mihail Sadoveanu* : [recenzie]. În: Cronica, an. 18, nr. 20 (20 mai 1983), p. 4

Ungheanu, Mihai. *Pe urmele lui Mihail Sadoveanu*. În: Luceafărul, an. 26, nr. 24 (18 iun. 1983), p. 2

[Lectură și interpretare, 1988]

- Zăstroiu, Remus.** [Recenzie]. În: Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași – Buletin de informare (iul.-dec. 1988), p. 153-155
- [Recenzie]. În: Săptămîna, nr. 36 (9 sep. 1988), p. 5
- Iorgulescu, Mircea.** *Dimineața romanului* : [recenzie]. În: România literară, an. 21, nr. 38 (15 sep. 1988), p. 11
- Hrimiuc, Gheorghe.** [Recenzie]. În: Collegium, vol. 4 (1988), p. 181-183
- Leonte, Liviu.** *Un model epic: „Bonus pastor”* : [recenzie]. În: Cronica, an. 23, nr. 41 (7 oct. 1988), p. 4
- Simuț, Ion.** [Recenzie]. În: Familia, an. 24, nr. 12 (dec. 1988), p. 5
- Cândroveanu, Hristu.** *Arheologie literară* : [recenzie]. În: Luceafărul, an. 31, nr. 52 (24 dec. 1988), p. 2
- Manolescu, Nicolae.** *Romanul postpașoptist* : [recenzie]. În: România literară, an. 21, nr. 53 (29 dec. 1988), p. 9
- Comănescu, Radu.** *Intuiția criticului* : [recenzie]. În: Luceafărul, an. 32, nr. 1 (7 ian. 1989), p. 6
- Pricop, Constantin.** *Teză și antiteză* : [recenzie]. În: Convorbiri literare, nr. 2 (feb. 1989), p. 7
- Cornea, Paul.** *Romanul românesc de început* : [recenzie]. În: Viața Românească, an. 84, nr. 4 (apr. 1989), p. 3-7
- Buzera, Ion.** *„Pastor bonus” și narcisismul naratorial* : [recenzie]. În: Ramuri, nr. 5 (mai 1989), p. 10
- Holban, Ioan.** *Originile romanului românesc* : [recenzie]. În: Ateneu, an. 26, nr. 11 (nov. 1989), p. 14-15

[Analogii, 1995]

- Holban, Ioan.** *Jurnal de cărți* : [recenzie]. În: Symposion, nr. 7 (3 ian. 1996), p. 1 (supliment al ziarului „24:ore”)
- Mihăilescu, Dan C.** [Recenzie]. În: Litere, arte, idei, an. 6, nr. 3 (22 ian. 1996), p. 7 (supliment al ziarului „Cotidianul”)
- Popa, Mircea.** *Virtuțile istoricului literar* : [recenzie]. În: Tribuna, an. 8, nr. 14 (4-10 apr. 1996), p. 4
- Lazăr, Ioan.** *Dan Mănuță, „Analogii”* : [recenzie]. În: Ateneu, an. 33, nr. 6 (iun. 1996), p. 5

[Liviu Rebreanu sau lumea prezumtivului, 1995]

- Apetroaie, Ion.** *O nouă imagine a lui Rebreanu* : [recenzie]. În: Cronica, an. 30, nr. 15-16 (aug. 1995), p. 7
- Ruja, Alexandru.** *Cronica literară* : [recenzie]. În: Renașterea bănățeană (Timișoara), nr. 1668 (14 aug. 1995), p. 3 (în suplimentul „Paralela 45”)
- Zalis, Henri.** *Liviu Rebreanu în trei fațete definitorii* : [recenzie]. În: Luceafărul, nr. 31 (13 sep. 1995), p. 11
- Holban, Ioan.** *Sensul recuperator al demersului critic* : [recenzie]. În: Cronica, an. 30, nr. 22-23 (15 nov.-15 dec. 1995), p. 8
- Holban, Ioan.** *Jurnalul de cărți* : [recenzie]. În: Symposion, nr. 2 (29 nov. 1995), p. 2 (supliment al ziarului „24:ore”, nr. 1624)
- Faifer, Florin.** *Între neîndoielnic și prezumtiv* : [recenzie]. În: Timpul, nr. 1 (ian. 1996), p. 9
- Mihăilescu, Dan C.** [Recenzie]. În: Literatură, arte, idei, an. 6, nr. 3 (22 ian. 1996), p. 7 (supliment al ziarului „Cotidianul”)

- Simuț, Ion.** *Schema și personajul* : [recenzie]. În: Familia, an. 32, nr. 2-3 (feb.-mar. 1996), p. 30-33
- Rachieru, Adrian Dinu.** [Recenzie]. În: Convorbiri literare, an. 131, nr. 10 (oct. 1997), p. 13
- Ailenei, Sergiu.** *Un studiu exemplar despre Rebreanu* : [recenzie]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 5 (mai 1998), p. 22

[Aglaia – roman anonim din secolul XIX, 1996]

- Manolescu, Nicolae.** *Un roman inedit din secolul trecut.* În: România literară, an. 31, nr. 4 (4-10 feb. 1998), p. 1

[Introducere în opera lui I. Al. Brătescu-Voinești, 1997]

- Stanomir, Ioan.** *Întuneric și lumină* : [recenzie]. În: Luceafărul, nr. 4 (12 nov. 1997), p. 5
- Bădărău, George.** „*Introducere în opera lui I.Al. Brătescu-Voinești*” : [recenzie]. În: Dacia literară, an. 9, nr. 29 (1998), p. 51-52
- Iordache, Emil.** „*Duiosia*” lui Dan Mănuță : [recenzie]. În: Convorbiri literare, an. 132, nr. 5 (mai 1998), p. 22
- Holban, Ioan.** *Huliganul duios* : [recenzie]. În: Evenimentul, nr. 2010 (16 mar. 1998), p. 4; România literară, an. 31, nr. 18 (13-19 mai 1998), p. 7
- Vârgolici, Teodor.** *O nouă viziune asupra lui I.Al. Brătescu-Voinești* : [recenzie]. În: Adevărul literar și artistic, an. 7, nr. 418 (19 mai 1998), p. 5

[Perspective critice, 1998]

Popa, Mircea. „*Perspective critice*” : [recenzie]. În: Steaua, an. 50, nr. 1 (ian. 1999), p. 44

[Pelerinaj spre ființă, 1999]

Curticăpeanu, Doina. „*Pelerinaj spre ființă. Eseu asupra imaginarului poetic eminescian*” : [recenzie]. În: Familia, an. 36, nr. 1 (ian. 2000), p. 52-53

Milescu, Victoria. *Anul Eminescu* : [recenzie]. În: Universul cărții, an. 10, nr. 1 (ian. 2000), p. 5

[**Stănciulescu, G.**] „*Pelerinaj spre ființă. Eseu asupra imaginarului poetic eminescian*” : [recenzie]. În: Ziua, an. 6, nr. 1690 (8-9 ian. 2000), p. 4

Gheo, Radu Pavel. *Reconstituiri în oglindă* : [recenzie]. În: Monitorul, nr. 7 (11 ian. 2000), p. 6A

Olteanu, Magda. *Apariții editoriale dedicate Anului Eminescu* : [recenzie]. În: Ziua de Iași, an. 3, nr. 538 (17 ian. 2000), p. 2

[**Rusu, Gabriel.**] *Două studii de poetică eminesciană* : [lansare de carte]. În: Adevărul, nr. 2988 (17 ian. 2000), p. 4

Spineanu, Mihaela. *Semnal* : [recenzie]. În: Monitorul de duminică, nr. 8 (27 feb. 2000), p. 4

Săndulescu, Alexandru. *Novicele și Călăuza* : [recenzie]. În: Adevărul literar și artistic, an. 9, nr. 509 (14 mar. 2000), p. 12

Săndulescu, Alexandru. *Discipolul și Magul* : [recenzie]. În: Adevărul literar și artistic, an. 9, nr. 510 (21 mar. 2000), p. 12

- Săndulescu, Alexandru.** *Hyperion* : [recenzie]. În: Adevărul literar și artistic, an. 9, nr. 511 (28 mar. 2000), p. 12
- Săndulescu, Alexandru.** *Bătrînul* : [recenzie]. În: Adevărul literar și artistic, an. 9, nr. 513 (11 apr. 2000), p. 4
- Caroi, Xenia.** „*Pelerinaj spre ființă*” : [recenzie]. În: Mozaicul (Craiova), an. 3, nr. 4-5 (apr.-mai 2000), p. 25
- Filip, Simona.** *Dan Mănucă, „Pelerinaj spre ființă”* : [recenzie]. În: Antares (Galați), an. 3, nr. 25-26-27 (apr.-mai-iun. 2000), p. 17
- Pocovnicu, Daniel Ștefan.** *Stilistica ființei hyperionice* : [recenzie]. În: Ateneu, an. 37, nr. 5 (mai 2000), p. 4
- [Ploscaru, Dorin].** *[Recenzie]*. Antiteze (Piatra Neamț), nr. 5-6-7 (mai-iul. 2000), p. 52
- Ruja, Alexandru.** *Ființarea eminesciană* : [recenzie]. În: Paralela 45 (13 iunie 2000) (supliment al ziarului „Realitatea bănățeană” - Timișoara)
- Lupu, Gheorghe.** *Modele spirituale* : [recenzie]. În: Bucovina literară, an. 10, nr. 7-8 (iul.-aug. 2000), p. 21
- Holban, Ioan.** *Biblioteca Eminescu* : [recenzie]. În: Evenimentul, an. 10, nr. 2723 (8 iul. 2000), p. 10
- Rogošanu, C.** *Măștile criticii tradiționaliste* : [recenzie]. România literară, an. 33, nr. 34 (30 aug. - 5 sep. 2000), p. 6
- Cubleșan, Constantin.** „*Pelerinaj spre ființă*” : [recenzie]. În: Viața Românească, an. 95, nr. 10-11 (oct.-nov. 2000), p. 168-170
- Angheliescu, Mircea.** *Literary Monographs and Criticism* : [recenzie]. În: The Year's Work in Modern Language Studies, vol. 61 (2000), p. 545
- Boldea, Iulian.** *Drumul spre ființă* : [recenzie]. În: Vatra, an. 29, nr. 1 (ian. 2001), p. 50, 51

[Principiile criticii literare junimiste, 2000]

Apetroaie, Liviu. *O reeditare așteptată* : [recenzie]. În: Ziua de Iași, an. 3, nr. 826 (22 ian. 2001), p. 7

Bercea, Livius Petru. *Junimea – responsabilitate și eficiență* : [recenzie]. În: Redeșteptarea (Lugoj), an. 11, nr. 514 (29 mar. - 4 apr. 2001), p. 11

Ailenei, Sergiu. *O sinteză a junimismului* : [recenzie]. În: Cronica, an. 36, nr. 7 (iul. 2001), p. 13

Munteanu, Cornel. *Critica junimistă* : [recenzie]. În: Luceafărul, nr. 30 (1 aug. 2001), p. 17

[Opinii literare, 2001]

Buzera, Ion. „Stațiile” istoricului literar : [recenzie]. În: Cuvântul libertății (Craiova), an. 13, nr. 3809 (4-5 mai 2002)

Holban, Ioan. *În contra poncifelor din istoria literaturii (1)* : [recenzie]. În: Evenimentul, an. 11, nr. 3433 (26 oct. 2002), p. 4

Holban, Ioan. *În contra poncifelor din istoria literaturii (2)* : [recenzie]. În: Evenimentul, an. 11, nr. 3439 (2 nov. 2002), p. 4

Holban, Ioan. *În contra poncifelor din istoria literaturii (1)* : [recenzie]. În: „24:ore”, an. 15, nr. 4672 (19 oct. 2005), p. 9

Holban, Ioan. *În contra poncifelor din istoria literaturii (2)* : [recenzie]. În: „24:ore”, an. 15, nr. 4677 (26 oct. 2005), p. 9

[Literatură și ideologie, 2005]

Munteanu, Cornel. *Politicul și literatura* : [recenzie]. În: Viața Românească, an. 101, nr. 4-5 (apr.-mai 2006), p. 199-202

Fassel, Horst. *Dan Mănuță, „Scriitori junimiști” und „Literatură și ideologie”* : [recenzie]. În: Estudios Filológicos Alemanes (Sevilla), vol. 10 (2006), p. 392-394

[Scriitori junimiști, ediția a 2-a, 2005]

Fassel, Horst. *Dan Mănuță, „Scriitori junimiști” und „Literatură și ideologie”* : [recenzie]. În: Estudios Filológicos Alemanes (Sevilla), vol. 10 (2006), p. 392-394

Brînzan, Maria, *„Scriitori junimiști”, cartea de suflet a lui Dan Mănuță* : [recenzie]. În: Gazeta bibliotecarului (Chișinău), nr. 5-6 (mai-iun. 2007), p. 6-7

[Dicționarul General al Literaturii Române, vol. 6, 2007]

Ștefănescu, Alex. *Curajul ierarhizării* : [recenzie la „Dicționarul General al Literaturii Române”, vol. 6. București, Editura Univers Enciclopedic, 2007]. În: România literară, nr. 15 (18 aprilie 2008), p. 17

OPINII CRITICE DESPRE OPERĂ

(în selecția autorului)

„Obiectivul lui Dan Mănuță, acela de a construi o serie de portrete literare, de a oferi o sinopsă (abundentă în date, în analize de opere etc.) a scriitorilor junimiști este urmărit cu serioasă tenacitate. Nu ni se prezintă doar scurte biografii, ci și mici sinteze privind activitatea literară a acestor scriitori, încercându-se o definiție a lor sub specia trăsăturii lor dominante”.

Nicolae Balotă, în „România literară”, nr. 38, 1971

„*Scriitori junimiști* este cartea unui istoric literar format, atras de descoperiri și reconsiderări spectaculoase, care crede cu convingere că în domeniul său nici un proces nu e definitiv clasat”.

Leon Volovici, în „Iașul literar”, nr. 11, 1971

„Ceea ce mi se pare a aduce nou studiul (*Critica literară junimistă* al) lui Dan Mănuță în exegeza junimismului este tocmai perspectiva de **grup**, de reuniune a unor personalități, în mod necesar cu subliniate variații individuale, reunite totuși sub steagul aceluiași ideal estetic și cultural (...). Îndreptându-se asupra întregii grupări, citând din toți reprezentanții ei, mari și mici, Dan Mănuță fructifică mai vechi și metodice lecturi, utilizate deja în studiile anterioare asupra „caracudei”. O asemenea cercetare sistematică, propunând o

viziune de ansamblu asupra criticii sau, mai exact, asupra teoriei literare junimiste, este de așteptat să repete și lucruri deja spuse, alături de contribuția proprie (...) Dan Mănuță vine însă de fiecare dată cu nuanțe care-i marchează propria interpretare, cu clarificări, de obicei în sensul apărării junimismului de vechi sau recenți detractori (...). Studiul lui Dan Mănuță este o serioasă contribuție la clarificarea teoriei literare junimiste pe baza unei informații fără reproș”.

Liviu Leonte, în „Cronica”, nr. 39, 1975

„Cartea nu-i are în vedere atât pe **criticii** Junimii, cât **critica** de la Junimea; nu procedează așadar prin prezentarea personalităților, ci înfățișează, sistematic, elementele de program literar ale grupării, sursele teoretice, ideile directoare, acțiunea aplicată, atitudinea față de curentele de idei ale timpului ș.a.m.d. Dacă se rezuma la țelurile strict ordonatoare, desigur că lucrarea n-ar fi interesat decât pe glosatorul de concepte. Meritul autorului este de a fi trecut peste acest prag către o reprezentare a ideilor critice în acțiune. Avem imaginea unei înfruntări intelectuale de proporții, sunt reconstituite obiectivele de atac și întreg teatrul de luptă”.

G. Dimisianu, în „România literară”, nr. 41, 1975

„Dan Mănuță refuză, sau poate chiar repudiază, acea manieră eseistică, speculativă, ce se complace în divagația lejeră, mai mult sau mai puțin artificioasă, mizând pe impresia incontrollabilă. Comentariul său, dispensat de obsesii stilistice (mai bine spus, calofile) are o sobrietate și o robustețe care sunt atributele unei argumentații de obicei substanțiale, la obiect. E un triumf al rigorii, care nu-și îngăduie digresia facilă și nici vorbe de prisos. Ceea ce se poate pierde în spectaculozitate se câștigă în adâncime, în sensul că autorul își spune cuvântul; și

o face cu mult aplomb, numai atunci când are ceva important de comunicat”.

Florin Faifer, în „Cronica”, nr. 40, 1978

„Cartea (**Lectură și interpretare. Un model epic** a) lui Dan Mănuță, remarcabilă, proiectează o lumină nouă asupra începuturilor romanului românesc și despre „bunul păstor” se va discuta de acum înainte ce despre un model original al epicii noastre moderne”.

Mircea Iorgulescu, în „România literară”, nr. 38, 1988

„Dan Mănuță (...) întreprinde aici o atentă analiză a universului semantic, a procedeelelor narative și a limbajului romanelor de început. Explorarea, condusă cu o extremă minuție și sprijinită pe o bună cunoaștere a epocii, nu lasă nimic în umbră: intrigă, personaje, timp, ambianță, habitat, toposuri, dialoguri, perspectivă auctorială, scriitură etc. Sunt degajate o serie întregă de trăsături caracteristice, desigur nu necunoscute cercetătorilor, însă pentru prima dată recenzate complet, tratate în interdependența lor funcțională și puse incitant în scenă. Totalizarea lor tinde să reconstituie o veritabilă poetică subiacentă”.

Paul Cornea, în „Viața românească”, nr. 4, 1989

„Dan Mănuță este un critic și un istoric literar care nu se mulțumește să preia sintagme și caracterizări deja consacrate. Fiecare articol al său are aerul unei investigații pe cont propriu, aerul unui sondaj în interiorul operei, cu scopul de a acredita noi puncte de vedere în legătură cu modalitățile ei narative, de a pune în valoare constante și valori încă neluate în seamă. El este un cercetător înainte de toate, adică un studios

care întreprinde examinări noi, emite judecăți și atrage atenția asupra unor necunoscute”.

Mircea Popa, în „Tribuna”, nr. 14, 1996

„(Studiul lui Dan Mănuță despre I. Al. Brătescu-Voinești) merită semnalat pentru că este prima sinteză istorico-literară care nu mai urmează canoanele literare tradiționale, dar nici cele structuraliste, aducând asupra personalității și, mai ales, asupra operei lui I. Al. Brătescu-Voinești o nouă viziune, cu reflexe prismatice, o interpretare modernă, cu o pregnantă notă personală, cu puncte de vedere originale, interesante și incitante”.

Teodor Vârgolici, în „Adevărul literar și artistic”, nr. 418, 1998

„Spirit mai degrabă germanic, exact și limpede în judecăți, aplicat cu persuasiune și metodic la operă (și autor), în care e înclinat să determine „scheme”, „roluri” și „funcții” (și, bineînțeles, devierile de la acestea), Dan Mănuță e omul **sistemelor** bine conturate și având un statut autotelic. Ca să descifreze semnificații și să explice fenomene, exegetul închide și se închide în cercuri, evoluând concentric în demonstrații (...).

Prin urmare, dincolo de modelul (psih)analitic teoretizat ca cerc hermeneutic, Dan Mănuță stăruie să pătrundă în propriile cercuri ale autorilor atunci când monografiază sau face critică de întâmpinare. Este, fără îndoială, un bun portretist, un basorelievist în căutare de contururi esențializate și ex-centrizate, scoase – adică – din cercul personalității afară, ca o emblemă, ca un chip sculptat, tranșant reliefat”.

Mihai Cimpoi, în *Critice*, vol. I, Craiova, 2001, p. 103-111

„Criticul privește mereu în adâncime obiectul său, realizând o veritabilă tomografie, în care filmul înregistrează cele mai fine și invizibile detalii, în cazul de față, cele mai încifrate sensuri și simboluri ale imaginarului poetic eminescian. Efortul de sistematizare a numeroaselor date obținute și de înscriere a lor într-un demers coerent este, s-o spunem de pe acum, într-un demers remarcabil (...). **Pelerinaj spre ființă** este un eseu dens, foarte bine nutrit ca informație literară și filosofică, probând spiritul prin excelență analitic și sistematic al autorului”.

Al. Săndulescu, în „Adevărul literar și artistic”, nr. 513, 2000

„Dan Mănuță nu exagerează niciodată; el reușește să facă din I. Al. Brătescu-Voinești „contemporanul nostru” prin renunțarea (polemică) la interpretarea exclusiv sociologică (Ibrăileanu, G. Călinescu) și asumarea unei lecturi care mizează exclusiv pe identificarea a ceea ce istoricul literar numește „psihologia adâncurilor”. E o propunere de care va trebui să se țină seama; iar Dan Mănuță folosește deopotrivă în analiza textului (cu o solidă, temeinică platformă teoretică) și explorarea biografiei autorului (tehnică deplin cizelată în anii – foarte mulți – cîți a coordonat colectivul istoricilor literari care a lucrat la **Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900** și la perioada 1900-1950)”.

Ioan Holban, în *Istoria literaturii române contemporane*, vol. III, Iași, Tipografia Moldova, 2006, p. 13

„Așezat de tînr în lumea cărților, Dan Mănuță știe că această valoare se administrează cu grijă, cu răbdare și fără grabă. Deprins cu lumea cărților, și-a clădit în timp propria lume prin cărți. Situată pe o dimensiune majoră a culturii. Care poate fi ușor observată, de la **Scriitori junimiști** (1971), la

Restituiri (2007). Imaginația colorează, dar nu iluzionează fraza criticului, care rămîne pe o coordonată ce vrea să descopere, pe măsură ce se derulează, adevărul literaturii. Un spirit în esență maiorescian animă fraza criticului, care, deși seduce, nu rareori, prin frumusețea exprimării, nu se lasă sedus de factologie, ci caută argumente care dau sens și valoare operei literare. Dan Mănuță face parte dintre cărturarii care știu rostul adînc al literaturii. Simte vibrația lamurei literare”.

Alexandru Ruja, *Hermeneut în lumea clasicilor*, în „Limba română”, nr. 3-4, 2008

„Dan Mănuță a demonstrat, prin majoritatea studiilor sale, calitatea de fenomenolog, care îmbină știința de a portretiza, de a ne da sainte-beuviene „fiziologii ale spiritului” și de a le asocia principiilor fenomenologice mai generale (aderențe la curente, școli, orientări caracteristice unei anumite epoci, mentalități etc.”

Mihai Cimpoi, *Fenomenologia „adevărului” junimism*, în „Limba română”, nr. 3-4, 2008

„În practica exegezei literare a profesorului Dan Mănuță se produce o generoasă sinteză între rigoarea istoriografică – în tradiția școlii ieșene și a cultului ei pentru precizia documentării, pentru recuperarea „necunoscutului” din tăcerea de peșteră a arhivelor sau a bibliotecii – și tentația creativității în actul critic, punînd la încercare atît spiritul polemic, jubilația de a răsturna viziuni prea grăbit difuzate, cît și fiorul contemplației, bucuria situării în „interioritatea esențializată” a operei. De obicei, cele două teritorii își recrutează spirite pe măsură, bine așezate în domenii cît se poate de distincte, cultivînd fie voluptatea revelării detaliului de istorie literară, fie dispoziția pentru ficțiunea critică. În cazul

lui Dan Mănuță, aceste elemente considerate antinomice – de obicei, se spune, acibia izvoarelor suprimă imaginația, o devitalizează – nu numai că se află în coexistență, dar și colaborează cu profit reciproc, reveria critică avînd oroare de uscăciune, de austeritatea pozitivistă, blocată în informația marginală excesivă; dimpotrivă, pagina sa acumulează elemente de penumbră care laolaltă alcătuiesc un veritabil spectacol intelectual”.

Cristian Livescu, *O autoritate a istoriografiei literare românești*, în „Convorbiri literare”, nr. 5, 2008

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	5
Interviu cu Dan Mănuță.....	7
Notă biografică.....	19

BIBLIOGRAFIE

I. Opera

Volume.....	23
Volume în colaborare.....	24
Ediții îngrijite.....	24
Prefețe, postfețe.....	25
Studii – în volume.....	26
Studii și articole – în periodice.....	29
Interviuri – în volume.....	80
Interviuri, anchete literare, cuvântări – în periodice.....	81
Traduceri – volume.....	84
Traduceri – în periodice.....	84

II. Receptarea critică

Referințe – în dicționare.....	85
Referințe – în volume.....	86
Referințe – în periodice.....	88
Recenzii la volume – în periodice.....	91

Opinii critice despre operă.....	103
----------------------------------	-----